

شماره ثبت ۳۸۳۴۲

شماره ۲۶ | بهار ۱۴۰۴

خبرنامه

اندیشکده حکمرانی شریف

اندیشکده
حکمرانی
شریف

- طرح اجرای ماده ۴۵ قانون مالیات بر ارزش افزوده اندیشکده حکمرانی شریف | ۱۲
- رونمایی از گزارش سیاستی «اعتماد و سیاستگذاری» و پیش انتشار کتاب «اعتماد به حکمرانی» | ۲۲
- از MIGA ترامپ تا MIGA خامنه‌ای: نبرد روایت‌ها برای معماری آینده ایران | ۳۸
- هدف نهایی اسرائیل، شکست تمدنی ایران | ۳۹
- دوران فروپاشی نهادهای حکمرانی بین‌المللی | ۴۰

◆ فهرست ◆

مقدمه

- آوردگاه جنگ و نظام اندیشگاهی | ۸

اثر بخشی سیاستی

- طرح اجرای ماده ۴۵ قانون مالیات بر ارزش افزوده اندیشکده حکمرانی شریف | ۱۲

رویداد و جلسات

- تنظیم گری فناوری محور؛ از بوروکراسی تا الگوریتم | ۱۶
- کنش حزبی در آینه انتخابات تناسبی | ۱۸
- کمیسیون اجتماعی، پیوندی میان مجلس و جامعه | ۲۰
- رونمایی از گزارش سیاستی «اعتماد و سیاستگذاری» و
- پیش انتشار کتاب «اعتماد به حکمرانی» | ۲۲
- «حکم فن؛ افقی نوین در حکمرانی فناورانه» | ۲۴

بین الملل

- نشست فناوری های راهبردی نوظهور در بستر اروپا، آمریکا و ایران | ۲۸
- نشست تنش و همکاری: بررسی پیامدهای جنگ ۲۰۲۵ و حمله پهلگام | ۲۹
- نشست ترامپسم در سیاست خارجی آمریکا | ۳۱
- وبینار مشترک باشگاه گفتگوی والدای و اندیشکده حکمرانی شریف | ۳۲
- نیاز به اتاق جنگ اقتصادی مشابه با اداره تروریسم و اطلاعات مالی | ۳۳
- همکاری گریز ناپذیر با کشورهای همسو | ۳۴

دیپلماسی نخبگانی در جنگ

- تهدید چهره های مذهبی و فرهنگی دیگر صرفاً یک جنایت جنگی نیست؛ بلکه اعلام جنگ علیه مبانی تمدن ایرانی-اسلامی است. | سیدمحمدصادق امامیان | ۳۸
- از MIGA ترامپ تا MIGA خامنه ای: نبرد روایت ها برای معماری آینده ایران | مصطفی زمانیان | ۳۸
- هدف نهایی اسرائیل، شکست تمدنی ایران | سیدمحمدصادق امامیان | ۳۹
- دوران فروپاشی نهادهای حکمرانی بین المللی | سیدمحمدصادق امامیان | ۴۰
- اسرائیل در کنار آمریکا بزرگترین عوامل بی ثبات کننده جهان هستند | پائولو نوگرو باتیستا جونیور | ۴۰
- محافظه کاری افراطی چین درخصوص تهاجم اسرائیل به ایران، مانع وقوع درگیری با ایالات متحده در آینده نخواهد بود | سیدمحمدصادق امامیان | ۴۱
- برنامه اسرائیل اجرا کردن «دکترین ضاحیه» در تهران بود؛ اما پایتخت ایران قابل مقایسه با غزه یا بیروت نیست | سیدمحمدصادق امامیان | ۴۲

- اسرائیل هوشمندانه آمریکا را با استفاده از دو نقطه ضعف خود شیفتگی بیمارگونه ترامپ و ایدئولوژی های آخرالزمانی، با سیاست های خود همراه می کند. | سیدمحمدصادق امامیان | ۴۳
- گفتگوی ویژه برنامه « نصرالله » شبکه چهارم سیما | محمد امین حضرتی | ۴۴
- محاسبه اشتباه تل آویو: چرا راهبرد شوک رژیم صهیونیستی در برابر ایران شکست خورد؟ | علی صالحیان | ۴۴
- رژیم صهیونیستی به عنوان تنها دارنده سلاح هسته ای در غرب آسیا، هیچ مشروعیتی برای حمله به برنامه هسته ای صلح آمیز ایران ندارد | سید محمدصادق امامیان | ۴۶

حضور در رسانه

- غیرمستقیم بودن مذاکرات، واکنش نمادین ایران به دو موضوع غیرقابل اعتماد بودن ترامپ و ادامه استفاده آمریکا از زبان تهدید | سیدمحمدصادق امامیان | ۵۰
- ایران و ایالات متحده: آنچه می دانیم، آنچه نمی دانیم، و چرا مهم است | علی صالحیان | ۵۰
- بازی شطرنج بدون مشاور، چرا اندیشکده های داخلی در سایه اند؟ | مجید افشانی | ۵۱
- آب و آتش: بازنگری پیمان آب های سند پس از درگیری | امین نورافکن | ۵۱

انتشارات

- خصوصی سازی در ایران؛ از آرمان گرایی قانونی تا واقع گرایی ظهور شبه دولتی | سیدمحسن دهنوی | ۵۶
- تنظیم گری در بن بست؛ وقتی خصوصی سازی بی حکمرانی می ماند | امیرحسین قلندری | ۵۷
- فقدان رقابت؛ خصوصی سازی در حصار انحصار | مهدی میرزایی | ۵۸
- از اصل ۴۴ تا انحصار ۱۴۰۴؛ بخش خصوصی قربانی سیاست های نیم بند | سیدمحمدرضا دادگستر | ۵۹
- قضاوت و تنظیم گری؛ دو بال تامل خیر عمومی | سیدمحمدرضا دادگستر | ۶۰
- اجرای احکام؛ پاشنه آشیل شورای رقابت | مهدی میرزایی | ۶۱
- هجدهمین شماره فصلنامه «تنظیم گفتار» | ۶۲
- فصل ۱۵ از کتاب «خاورمیانه و شمال آفریقا: دیدگاه هایی درباره امور عمومی، سیاست و توسعه اقتصادی» | ۶۳
- ستاد توسعه فناوری و کاربرد هوش مصنوعی؛ عدول دولت از ساختار شورایی | رضا احمدی فشارکی | ۶۴
- از ساختار حکمرانی تا تربیت حکمران | حدیثه ربیعی | ۶۵
- تداوم انسداد نهادی؛ چرخه ناکامی تقنین در غیاب ترجمان اجرایی | حدیثه ربیعی، عاطفه مرادی اسلامی | ۶۶
- ابهام پنج ساله در اجرای سیاست های کلی نظام قانون گذاری | کوثر درزی نژاد | ۶۷
- به سوی نظام مالیاتی عادلانه و هوشمند در ایران؛ موانع و راهکارها | محمد امین نیک صفت | ۶۸
- سفر آیت الله جوادی آملی به عراق و اهمیت فعال سازی دیپلماسی نخبگانی | محمد امین حضرتی | ۶۹
- کارزار واقعی بر سر تصویرسازی آینده است | مصطفی رماتیان | ۷۰
- معمای «صلح ترامپ» با روسیه | محمد حسین معصوم زاده | ۷۱
- هند و پاکستان، در زمین بازی چین و آمریکا | امین نورافکن | ۷۲
- ملموس سازی تهدید و دور کردن «شبح جنگ» | شایان افراسیابی | ۷۳

اندیشکده حکمرانی شریف

شاخص‌های حکمرانی کشور عزیزمان داشته‌است. در این میان موفقیت نسبی در طرح ایده‌های متعدد نوآورانه سیاستی در سطوح عمومی و نخبگانی جامعه؛ نقش محوری در ارایه و تصویب چندین سند سیاستی، قانونی و مقرراتی ملی در شوراهای عالی، مجلس شورای اسلامی و نهادهای تنظیم‌گر ملی؛ پیش‌رانی چندین تحول ساختاری و نهادی؛ توسعه ارتباطات بین‌المللی نخبگانی و اندیشکده‌ای؛ و مجموعاً الگوسازی و الهام بخشی در توسعه و تکثیر نهادهای مشاوره سیاستی مدرن و نسل جدید اندیشکده‌های دانشگاهی در کشور از جمله اثرات راهبردی تشکیل این مجموعه بوده‌است.

اندیشکده حکمرانی شریف در ادامه سنت ورود دانشگاه صنعتی شریف به عرصه علوم اجتماعی- انسانی که از ابتدای دهه هشتادشمسی آغاز شده بود، در سال ۱۳۹۴ به همت جمعی از اعضای هیأت علمی و دانش‌آموختگان دانشگاه و با محوریت مرحوم دکتر روستا آزاد و حمایت‌های دکتر سهراب‌پور روسای اسبق دانشگاه (بعنوان یک اندیشکده دانشگاهی مستقل) به شماره ثبت ۳۸۳۴۲ و با هدف ایجاد ارتباط بین دانشگاه و عرصه حکمرانی و سیاست‌گذاری عمومی کشور تشکیل گردید. بانگاهی کلی بر قریب هشت سال فعالیت این اندیشکده میتوان اذعان کرد که این نهاد سایر دانشگاه‌های برتر کشور و جهان، سعی در نهادینه سازی مشارکت فعال نخبگان در عرصه سیاست‌گذاری و ارتقای

الجامعة الإسلامية في الكويت

مقدمه

مقدمه

امیر حسین عباسپور
مدیر اندیشکده حکمرانی شریف

آوردگاه جنگ و نظام اندیشگاهی

اقدامات رسانه‌ای پررنگ و متنوع اندیشکده که در ادامه بدان اشاره شده است موید رویکرد تبیینی اندیشکده نسبت به اتفاقات و تحولات داخلی و بین‌المللی ما بوده است. با این وجود ما در این مجموعه حساسیت زاید الوصفی نسبت به ابراز نظر کارشناسانه در ارتباط با حوزه‌های تخصصی گذشته خود داشتیم و قائل به اظهار نظر در تمامی موضوعات و چالش‌های مبتلا به کشور در موقعیت‌های خاص نبودیم.

با شروع سال جدید شمسی سرعت تحولات بالای داخلی و خارجی و عدم اطمینان‌های مختلف باعث تغییرات مهمی در سطح کشور شده است. اندیشکده حکمرانی شریف تلاش داشته ضمن پرداختن به مسائل و موضوعات بلندمدت نظام حکمرانی کشور که پیش از این محور اقداماتش بوده، از کوران حوادث مبتلا به کشور نیز باز نماند و اقداماتی متناسب با اقتضائات کشور در راستای کمک به تصمیم‌گیران و تصمیم‌سازان کشور انجام شود.

اثر بخشی سیاستی

طرح اجرای ماده ۴۵ قانون مالیات بر ارزش افزوده اندیشکده حکمرانی شریف

شماره: ۱۹۵۲۰۲

تاریخ: ۱۴۰۳/۱۱/۰۸

ساعت: ۱۲:۰۲

پیوست: ندارد

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
بسمت عالی

وزیر

جناب آقای دکتر فرزین
رئیس کل محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

موضوع: طرح اجرای ماده (۴۵) قانون مالیات بر ارزش افزوده

با سلام و احترام

در اجرای ماده (۴۵) قانون مالیات بر ارزش افزوده-مصوب ۱۴۰۰ و با عنایت به لزوم حمایت دولت از اقشار کم درآمد واقع در سه دهک اول و افراد تحت پوشش نهادهای حمایتی از محل سهم (۴) درصدی دولت از مجموع میزان مالیات بر ارزش افزوده -موضوع ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰- طرح عملیاتی پیشنهادی با کلیات ذیل توسط این وزارتخانه آماده شده است. از ویژگی‌های این طرح می‌توان به کارآمدی، هزینه‌های پایین و قابلیت اجرای بالای آن اشاره نمود که در راستای تحقق اهداف قانونی، منویات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و تأکیدات ریاست محترم جمهوری در خصوص اجرای سیاست‌های مبتنی بر عدالت اجتماعی طراحی شده است. به موجب این طرح، استفاده از ظرفیت‌های موجود، مانند پایانه‌های فروشگاه‌های و تجربه اجرای طرح کالا برگ الکترونیکی (فجرانه) در سال ۱۴۰۲، می‌تواند در اجرای ماده (۴۵) قانون موصوف در کوتاه‌مدت مؤثر باشد. این تجربه نشان داد که پرداخت بارانه به خانوارهای کم‌درآمد از طریق کد ملی و کارت بانکی، الگوی مناسب برای شناسایی مصرف‌کننده نهایی و تخصیص هوشمند یارانه‌های مربوط به خانوار است. در این راستا، نهادهای ذی‌ربط می‌توانند با فروشگاه‌های زنجیره‌ای تفاهم‌نامه‌هایی منعقد نمایند. این فروشگاه‌ها، با مشخص کردن مبلغ مالیات بر ارزش افزوده در رسید خرید مشتریان خود که عضو جامعه هدف این ماده قانونی می‌باشند، ضمن اتصال به سامانه‌ای هوشمند برای شناسایی افراد، امکان تخفیف‌دهی مستقیم به ایشان را فراهم می‌کنند و دولت نیز می‌تواند از محل منابع سهم خود برای اعمال این تخفیف استفاده نموده و راهکارهای تشویقی نظیر اعتبار مالیاتی را برای فروشگاه‌ها در نظر بگیرد. در پایان، با توجه به موارد یادشده و اینکه طرح مذکور با هدف اجرای مؤثر قانون می‌تواند نقشی کلیدی در حمایت از اقشار کم‌درآمد ایفا کند، خواهشمند است دستور فرمایید نماینده مطلع و تام‌الاختیار آن وزارتخانه به منظور بررسی بیشتر جزئیات و سایر جوانب طرح پیشنهادی و آرایه راهکارهای قانونی لازم، معرفی گردند.

■ در راستای همکاری مشترک وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی با اندیشکده حکمرانی شریف، پیشنهادات سیاستی اندیشکده در راستای اجرای ماده ۴۵ قانون مالیات بر ارزش افزوده، توسط دکتر میدری، وزیر محترم کار، تعاون و رفاه اجتماعی به وزارت اقتصاد و بانک مرکزی ارائه گردید.

این طرح بر اجرای سیاست‌های مبتنی بر عدالت اجتماعی و منویات مقام معظم رهبری پیشنهاد گردیده و بستر حمایت از اقشار کم‌درآمد در قالب اعطای مستقیم تخفیف خرید کالا را فراهم می‌آورد.

احمد میدری
وزیر و دبیر شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی

انجمن شکرده حکمرانی شریف

266954932
RCIO: 5310773
C.: A0000000041010
TPV: 12211SC70124652
*****1023

CARD CONTACTLESS
CARD

رویداد و جلسات

تنظیم‌گری فناوری محور؛ از بوروکراسی تا الگوریتم

■ به گزارش روابط عمومی اندیشکده حکمرانی شریف، نشست تخصصی تنظیم‌گری فناوری محور؛ از بوروکراسی تا الگوریتم به میزبانی گروه تنظیم‌گری اندیشکده حکمرانی شریف برگزار شد.

■ آرش کریم‌بیگی (مدیرعامل شاتل موبایل) و عباس عسکری (مدیرعامل شرکت مهیمن) مطرح کردند:

- رگ‌تک (RegTech) هم استفاده ابزاری در ارتقای کیفیت، سرعت، شفافیت و عدالت تنظیم‌گری را دارد و هم در لایه بنیادین، پتانسیل تغییر رویکرد، فلسفه تنظیم‌گری و ارتقای حکمرانی‌پذیری عرصه‌های اجتماعی را دارد.
- رگ‌تک دریچه ورود نخبگان و شرکت‌های دانش بنیان به عرصه بسته حکمرانی و بخش عمومی است که در سال‌های اخیر گرفتار روندهای فرسایشی نخبه‌گریزی، کم‌استعدادی و مهارت‌زدایی بروکراتیک شده است.

از جمله موانع توسعه رگ‌تک می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- مقاومت‌های سازمانی دارندگان امضاهای طلایی
- استنکاف بخش خصوصی از افتادن در تله بروکراسی و حواشی کار بآدستگاه دولتی
- امنیتی‌زدگی و مداخلات آزاردهنده دستگاه‌های امنیتی در حوزه رگ‌تک
- رفتار ضد رقابتی و انحصاری شرکت‌های وابسته به دستگاه‌ها در ممانعت از حضور بخش خصوصی واقعی در پروژه‌های رگ‌تک
- متن کامل گزارش این نشست را در [خبرگزاری ایرنا](#) مشاهده فرمایید.

کنش حزبی در آینه انتخابات تناسبی

■ **دکتر امیر ابراهیم رسولی**
مشاور سیاسی رئیس مجلس دوازدهم

عملاً فضای مجازی است که نقش تعیین کننده در تصمیم گیری های افراد ایفای کند و تأثیر چشمگیری بر شکل گیری افکار عمومی دارد. هرگونه اصلاح در نظام انتخاباتی باید همزمان با سیاست گذاری برای مدیریت و جهت دهی به فضای عمومی و رسانه ای جامعه صورت گیرد. در همین انتخابات اخیر در برخی رسانه ها بیان شد: آقا، لیستی رای ندهید. هیچ کس نیامده تدوین کند که چرا باید لیستی رای داد یا چرا نباید لیستی رای داد. در مجلس یا شورانی شود کار انفرادی انجام داد؛ این طور نیست که یک نفر رای بیاورد و بتواند به تنهایی کاری پیش ببرد.

الان وقتی می خواهید به سمت کار جمعی حرکت کنید، این افراد آن قدر اختلافات سیاسی عمیقی دارند که نمی توانند دور هم بنشینند و درباره یک موضوع به تفاهم برسند. به نظر می رسد اساساً باید بستر سازی را در افکار عمومی ایجاد کنیم تا این باور شکل بگیرد که کار تشکیلاتی کار ناپسندی نیست، چرا که در حال حاضر نگاه عمومی به فعالیت حزبی منفی است. در انتخابات تناسبی، اگر واقعاً پای آن بایستیم، خروجی حزب پیروز باید مشخص شود.

■ به گزارش روابط عمومی اندیشکده حکمرانی شریف نشست کنش حزبی در آینه انتخابات تناسبی با حضور دکتر مصطفی کواکبیان، رئیس کمیسیون بین الملل خانه احزاب، دکتر امیر ابراهیم رسولی، مشاور سیاسی رئیس مجلس دوازدهم و دکتر محمد صالح جوکار، رئیس کمیسیون شوراهای مجلس در تاریخ دوم اردیبهشت ماه ۱۴۰۴ برگزار شد:

■ **دکتر محمد صالح جوکار**
رئیس کمیسیون شوراهای مجلس

عدالت انتخاباتی اقتضای کند که تمامی مردم امکان دستیابی به کرسی در مجلس را داشته باشند. اگر نظام انتخاباتی به نحوی طراحی شود که هر فرد متناسب با توان و آرای خود بتواند وارد مجلس شود، ساختار نمایندگی منعکس کننده سلاقی و رفتارهای سیاسی متنوع جامعه خواهد بود. لازم است نظام انتخاباتی به گونه ای اصلاح شود که به سمت حزبی شدن سوق پیدا کند. مقصود از نظام انتخاباتی حزبی آن است که قانون، جایگاهی مشخص و تعیین کننده برای احزاب در نظر بگیرد. نظام تناسبی برای مردم مابه درستی جا نیفتاده است. باید آموزش داده شود و صد اوسیمو رسانه ها نقش مهمی در این زمینه دارند.

دکتر مصطفی کواکبیان

رئیس کمیسیون بین الملل خانه احزاب

در بسیاری از کشورهای منطقه، احزاب تعیین کننده هستند. بنابراین، باید نظام انتخاباتی را به سمت حزبی شدن سوق دهیم. باید آسیب شناسی کنیم و بررسی کنیم که مثلاً در دوره های اخیر درصد مشارکت پایین آمده است. بنظر من این مهم است که آسیب شناسی شود. نکته بعدی این است که جایگاه مجلس تضعیف شده است. گفتن اینکه احزاب هنوز جایگاه پیدا نکرده اند، به نظر بنده یک ضربه به احزاب است. واقعیت این است که ما به آن ها جایگاه نمی دهیم. هجدهم اردیبهشت امسال، انتخابات نماینده قانون احزاب برگزار می شود. قوه مقننه دو نماینده در این کمیسیون دارد، قوه مجریه به اندازه کافی نماینده از وزارت کشور و جاهای دیگر دارد، قوه قضائیه هم نماینده دارد. اما وقتی نوبت به احزاب می رسد، می گویند احزاب بدون حق رای هستند. خب، این قانون باید اصلاح شود.

کمیسیون اجتماعی، پیوندی میان مجلس و جامعه

ارزیابی عملکرد در گذر زمان

■ به گزارش روابط عمومی اندیشکده حکمرانی شریف نشست کمیسیون اجتماعی، پیوندی میان مجلس و جامعه با حضور دکتر احمد فاطمی، نماینده دوره دوازدهم مجلس و عضو کمیسیون اجتماعی و دکتر مجید انصاری، نماینده دوره یازدهم مجلس و عضو کمیسیون اجتماعی با ارائه‌ای از تجربه‌نگاری عملکرد کمیسیون اجتماعی در مجلس یازدهم و نگاهی بر تعامل مجلس و دولت برگزار شد.

■ دکتر مجید انصاری

عضو سابق کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی

کمیسیون اجتماعی متأسفانه در میان مردم، حتی در میان خواص هم شناخته شده نیست. ما عادت کرده‌ایم که مجلس را، مجلس پرسشگر ببینیم. در صورتی که مجلس بیشتر باید پاسخگو باشد. ما اگر ضعف در قوانین داریم، چه در بحث تقنین، چه در بحث تنقیح، کار مجلس است و اگر قوانین خوبی داریم ولی به درستی اجرایی نشود به حوزه نظارت مجلس برمی‌گردد.

کمیسیون اجتماعی، پیوندی میان مجلس و جامعه:
ارزیابی عملکرد در گذر زمان

مدعوین:

دکتر احمد فاطمی
نماینده دوره دوازدهم مجلس شورای اسلامی و عضو کمیسیون اجتماعی، دکترای حقوق بین‌الملل عمومی

دکتر مجید انصاری
نماینده دوره یازدهم مجلس شورای اسلامی و عضو کمیسیون اجتماعی، دکترای حقوق

زمان: یکشنبه ۷ اردیبهشت ماه ساعت ۱۷:۰۰ الی ۱۸:۳۰

آدرس: خیابان آزادی بعد از دانشگاه شریف کوچه صادقی پلاک ۲ واحد همکف

www.gptt.ir

■ دکتر احمد فاطمی

عضو کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی

امسال در کمیته تلفیق بودجه، کمیسیون اجتماعی با برنامه واثرگذار حاضر شد. متأسفانه بسیاری از مواردی که در برنامه ششم و هفتم هست؛ قوانین لازم الاجرا، آیین نامه‌هایی اجرایی که مجلس تکلیف کرده که دولت این‌ها را تنظیم کند، هنوز بسیاری از این‌ها تعیین تکلیف نشده است. البته در مجلس یک معاونت نظارت هست ولی کافی نیست. در مجلس باید یک بازنگری داشته باشیم، زیرا در تنقیح قوانین گرفتاریم، از بس که قوانین متناقض داریم.

ما فکر می‌کنیم بسیاری از مشکلات ناشی از نواقص قوانین است، در صورتی که ماحق تورم قوانین هم داریم. مشکل ناشی از نظارت بر دستگاه‌های اجرایی و موارد دیگر است. در ادامه این نشست، کوثر دزی نژاد پژوهشگر گروه مطالعات پارلمان به ارائه پروژه تجربه نگاری عملکرد کمیسیون اجتماعی مجلس در دوره یازدهم پرداخت.

در خصوص بودجه، اصل ۵۲ را می‌بینید که می‌گوید دولت باید پیشنهاد بدهد، اما بررسی کننده و تصویب کننده مجلس است. ولی در عمل شما با چنین چیزی مواجه نیستید! این باعث میشود نظارت‌ها و اهرم‌های کارکردی مجلس، از جمله کمیسیون اجتماعی یا مجلس به معنای عام‌اش تضعیف شود.

ما تقریباً ۱۴-۱۵ شورای عالی یا هیئت داریم؛ شورای عالی رفاه و تامین اجتماعی، شورای حقوق دستمزد و شورای‌های دیگر؛ هیئت‌ها و شوراهایی که در بعضی از آن‌ها، محوریت با کمیسیون اجتماعی است. مثل حقوق و دستمزد. ما همچنین ۱۶-۱۵ کمیته در کمیسیون اجتماعی داریم که در این کمیته‌ها مباحث مهمی مطرح می‌شود. بنابراین کمیسیون اجتماعی از یک ظرفیت بی‌ظری برخوردار است. حالا اینکه چرا این کمیسیون کارکرد قانونی‌اش را در جامعه ندارد و چرا مردم شناختی کافی از آن ندارند، باید بررسی شود.

باید تلاش کنیم که ظرفیت‌ها و کارکردهای کمیسیون اجتماعی را به ویژه به مردم معرفی کنیم و از تجربیات استفاده کنیم. همانطور که به طور مثال در فرانسه، شورای قانون اساسی که وجود دارد، هر رئیس جمهوری که در کشور بوده است و در قید حیات باشد باید عضو این شور باشد تا بتواند از تجربیات این افراد استفاده بکنند.

رونمایی از گزارش سیاستی «اعتماد و سیاست‌گذاری» و پیش‌انتشار کتاب «اعتماد به حکمرانی»

مروتی از اهمیت سنجش دقیق اعتماد و طراحی چارچوب‌های مفهومی برای آن سخن گفت و افزود که برای ترمیم اعتماد پس از بحران، باید از روش‌های ویژه استفاده شود. او همچنین پیشنهاد کرد که موضوع اعتماد باید در نهادهای سیاست‌گذار پیگیری شود و لازم است متولی مشخصی برای آن تعیین گردد تا از جنبه‌های اجتماعی به سطح تخصصی‌تر منتقل شود.

■ دکتر حسام‌الدین آشنا

مشاور رئیس‌جمهور در دولت‌های یازدهم و دوازدهم

دکتر آشنا ارتباط میان مراکز پژوهشی دولتی و اندیشکده‌های مستقل مانند اندیشکده حکمرانی شریف را بسیار ارزشمند دانست و بر لزوم حفظ و تقویت این ارتباط تأکید کرد. وی مسئله اعتماد را نه تنها از منظر اجتماعی، بلکه از جنبه‌های راهبردی و اجرایی مورد بررسی قرار داد و گفت که سنجش اعتماد باید به‌طور مستمر و علمی انجام شود تا تصمیم‌گیرندگان وضعیت واقعی را درک کنند.

او به مسئله بی‌اعتمادی و پوپولیسم نیز اشاره کرد و گفت که در نبود اعتماد به حاکمیت، ممکن است افراد عوام فریب قدرت را به دست گیرند. دکتر آشنا انتقاداتی به پژوهش‌های

نشست رونمایی از گزارش سیاستی «اعتماد و سیاست‌گذاری» و پیش‌انتشار کتاب «اعتماد به حکمرانی» با حضور دکتر حسام‌الدین آشنا مشاور رئیس‌جمهور در دولت‌های یازدهم و دوازدهم و دکتر محمد مهدی اسماعیلی وزیر سابق فرهنگ و ارشاد اسلامی در تاریخ ۱۹ خرداد در اندیشکده حکمرانی شریف برگزار گردید.

■ فاطمه مروتی

نویسنده اثر

نویسنده گزارش در ابتدا به اهمیت اعتماد در فرآیند حکمرانی اشاره کرد و آن را به‌هواایی تشبیه کرد که اغلب از آن غافل می‌شویم تا زمانی که از دست می‌دهیم. وی بر این نکته تأکید کرد که اعتماد در حکمرانی به سه نوع تقسیم می‌شود: اعتماد سیاسی (اعتماد به تصمیمات دولت)، اعتماد نهادی (اعتماد به ساختارهای حکومتی) و اعتماد به مسئولان (اعتماد به افراد تصمیم‌گیر). طبق یافته‌های پژوهش او، بی‌اعتمادی به حاکمیت در ایران و بسیاری از کشورهای دیگر به یک بحران تبدیل شده است.

رونمایی از گزارش سیاستی «اعتماد و سیاستگذاری» | اندیشکده حکمرانی شریف

در مجموع، هر سه مهمان به بحران بی‌اعتمادی در ایران اشاره کردند و راهکارهای مختلفی برای مقابله با آن ارائه دادند. خانم مروتی بر لزوم سنجش دقیق و مستمر اعتماد تأکید داشت و پیشنهاد کرد که موضوع اعتماد باید در نهادهای سیاست‌گذار پیگیری شود. دکتر آشنابر اهمیت اعتماد در تصمیم‌گیری‌های حکومتی و جلوگیری از پوپولیسم تأکید کرد و از پژوهش خانم مروتی به عنوان گامی مهم در جهت بازسازی اعتماد یاد کرد.

آقای اسماعیلی نیز بر لزوم اصلاحات ساختاری و عملیاتی برای بازسازی اعتماد و استفاده از داده‌های معتبر در سیاست‌گذاری‌ها تأکید کرد. تمامی آن‌ها بر این نکته توافق داشتند که بازسازی اعتماد نیازمند تغییرات واقعی و نه تنها اقدامات رسانه‌ای است.

مروتی داشت و معتقد بود که این تحقیق نیاز به یک رویکرد عملیاتی‌تر دارد تا بتواند به سیاست‌گذاری کمک کند. وی همچنین بر اهمیت اعتماد در سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری تأکید نمود و آن را امری در نظر گرفته و ریشه بسیاری از مشکلات و مسائل را عدم اعتماد حاکمیت به مردم دانست.

دکتر محمد مهدی اسماعیلی

وزیر سابق فرهنگ و ارشاد اسلامی در دولت سیزدهم

دکتر اسماعیلی به نقش اعتماد در حکمرانی و ارتباط آن با کارآمدی و پاسخگویی دولت‌ها پرداخت و گفت که نمی‌توان تنها با تبلیغات و رسانه‌ها اعتماد را بازسازی کرد. وی بر لزوم اصلاحات ساختاری و عملیاتی در حکومت تأکید داشت و افزود که در بسیاری از مواقع، مسئولان به داده‌ها و نظرسنجی‌ها توجه کافی نمی‌کنند.

اسماعیلی به نمونه‌هایی از تصمیمات اشتباه که به دلیل عدم توجه به نظر عمومی و نظرسنجی‌ها اتفاق افتاده است اشاره کرد، مانند تصمیمات مربوط به قیمت بنزین در سال ۱۳۹۸. وی همچنین به اهمیت داده‌های معتبر و نظرسنجی‌های علمی اشاره کرد و گفت که نظرسنجی‌ها باید بر اساس استانداردهای علمی انجام شوند تا به تصمیم‌گیری‌های مؤثر منجر شوند. اسماعیلی همچنین گفت که باید ساختاری پایدار برای سنجش عمومی ایجاد شود و تأکید کرد که مقامات باید به داده‌های نظرسنجی‌ها و تحلیل‌های عمومی توجه بیشتری نشان دهند.

گروه نظام حکمرانی اندیشکده حکمرانی شریف برگزار می‌کند:

نشست رونمایی از گزارش سیاستی
اعتماد و سیاستگذاری
به همراه پیش‌انتشار کتاب
اعتماد و حکمرانی

دکتر محمد مهدی اسماعیلی
(وزیر سابق فرهنگ و ارشاد اسلامی در دولت سیزدهم)

دکتر حسام‌الدین آشنا
(مشاور رئیس‌جمهور در دولت‌های یازدهم و دوازدهم)

فاطمه مروتی
(یارانه توسعه اثر)

دوشنبه ۱۹ خرداد ساعت ۱۶
خیابان آزادی، بعد از دانشگاه شریف، کوچه صادقی، پلاک ۴۰
اندیشکده حکمرانی شریف، سالن دکتر روستا آزاد

اندیشکده حکمرانی شریف
مؤسسه پژوهش‌های
دولتی ایران

«حکم فن؛ افقی نوین در حکمرانی فناورانه»

■ برای حرکت به سمت حکمرانی فناورانه، می بایست به چهار امر توجه داشت:

- توسعه نهادهای میانی نوآور: نهادهایی نه صرفاً دولتی و نه صرفاً بازارمحور، بلکه مشارکت محور و داده محور.

- پلتفرمیزه نمودن زیست بوم: در این رویکرد، ارزش در یک زیست بوم دیجیتال نه با تملک تمام زنجیره، بلکه با فعال سازی دو موتور مکمل «یادگیری» و «تراکنش» خلق می شود؛ موتور یادگیری، داده و تجربه را میان بازیگران به گردش درمی آورد و موتور تراکنش، بستر تعامل و مبادله را ساده و کم هزینه می نماید. در پلتفرمیزه کردن، دولت به جای تصدی گری مستقیم، ظرفیت های موجود بخش خصوصی، استارت آپ ها و نهادهای محلی را برای ارائه خدمات عمومی به میدان می آورد؛ همان چیزی که بدان «اقتصاد مقاومتی» یا «مردمی سازی اقتصاد» می گوئیم.

- ایجاد اتاق مشترک GovTech: می بایست این اتاق میان دولت و بازیگران سکومحور شکل گیرد تا قواعد داده، سرمایه و فناوری به صورت یکپارچه تدوین شود و حکمرانی بر داده، سرمایه و فناوری از هم جدا دیده نشود.

■ نشست تخصصی «حکم فن؛ افقی نوین در حکمرانی فناورانه» به میزبانی گروه نظام حکمرانی اندیشکده حکمرانی شریف برگزار شد.

■ دکتر حمید ذوالفقاری

معاون سابق نوآوری و تجاری سازی فناوری
معاونت علمی ریاست جمهوری

کار بست فناوری در حکمرانی دیگر یک انتخاب نیست؛ بلکه ضرورتی است که آینده دولت داری، رشد اقتصادی و پایداری اجتماعی را رقم خواهد زد.

در معاونت علمی، مأموریت ما خلق زیر ساختی برای شکل گیری زیست بوم نوآوری کشور بود؛ اما آنچه در عمل با آن مواجه شدیم، چالش اتصال این زیست بوم به اقتصاد واقعی بود؛ یعنی فناوری ها خلق شدند، استارت آپ ها رشد کردند، اما بسیاری از آنها در مواجهه با زنجیره ارزش موجود در صنعت، کشاورزی، سلامت و... ناکام ماندند؛ اینجا بود که به یک اصل کلیدی رسیدیم که اگر فناوری های حکمرانی به زنجیره ارزش متصل نشوند، در بوروکراسی یا آرشیو پژهش دفن خواهند شد.

■ محمدحسین ملک نژاد

مدیرعامل و هم بنیانگذار رسمیو

در این نشست آقای محمدحسین ملک نژاد، مدیرعامل و هم بنیانگذار رسمیو، نیربه بیان تجربه خود در تأسیس رسمیو به عنوان یکی از نمونه های موفق کاربست فناوری در حکمرانی پرداخت:

ایده شکل گیری رسمیو از اینجا شروع شد که ماضن پژوهش پیرامون تعارض منافع و موضوع در ب های گردان، به این رسیدیم که روزنامه رسمی کشور، داده شرکت ها را به گونه ای منتشر می کند که اطلاعات آنها قابل رصد نیست. این در حالی است که ما ۲۷۰۰ شرکت در کشور داریم و کاری که روزنامه رسمی می کرد، با توجه به تعداد زیاد شرکت ها و اطلاعاتشان، عملاً آن چنان قابل استفاده نبود.

برای حل این مسئله هرچقدر تلاش کردیم که بانهادی دولتی این موضوع را پیش ببریم، به نتیجه ای نرسیدیم و نهایتاً تصمیم گرفتیم که خودمان ساینی را برای این کار ایجاد نماییم.

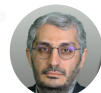
ما سایت رسمیو را تأسیس کردیم و از سال ۱۳۹۸ تاکنون به صورت تخصصی روی اطلاعات شرکت ها کار می کنیم و افراد کلیدی، موضوع و حیطه فعالیت، سرمایه، محصول و سایر اطلاعات مهم آنها را که به صورت باز منتشر شده است، به گونه ای شفاف و دسته بندی شده ارائه می نماییم؛ هدف ما این است که دسترسی راحت تر، سریع تر و جامع تری را به داده های باز کسب و کار در ایران ایجاد نماییم.

■ فعال سازی ظرفیت های مردمی: با فعال سازی

ظرفیت های مردمی درون زیست بوم، می توان به اهداف اقتصاد مقاومتی یعنی تاب آوری، بهره وری و عدالت دست یافت.

■ دکتر احسان کیانخواه،

دبیر سابق شورای اجرایی فناوری اطلاعات

قبل از کاربست فناوری در حکمرانی، ابتدا باید مشخص نمود که غایت حکمرانی چیست و حکمرانی ما قرار است که چه ارزشی را خلق نماید. نخست باید مسائل جامعه خویش را شناسایی و مشخص نماییم و سپس برای حل آنها به دنبال راهکارهای نوآورانه و فناورانه برویم. اگر از فناوری هایی استفاده نماییم که ناظر به مسائل مان نیست، هرچقدر هم تلاش کنیم، به نتیجه مطلوب نخواهیم رسید. در شرایطی که مشخص نیست نظام حکمرانی به دنبال چه چیزی است، طبیعتاً بخش خصوصی هم تکلیف خود را نمی داند و وارد میدان نخواهد شد.

مسائل حکمرانی و بخش عمومی، ماهیتی اجتماعی داشته و گره خورده با هویت و فرهنگ است؛ بنابراین قبل از ارائه راهکارهای فناورانه، باید به تحلیل لایه های اجتماعی و فرهنگی مسائل پردازیم. به نظر می رسد که بزرگترین چالش توسعه زیست بوم حکم فن، عدم انسجام در دولت و نبود مرکز تصمیم گیری واحد در این حوزه است. همچنین چالش مهم دیگر، منافع بخشی دستگاه ها است که مانع از رشد یکپارچه این زیست بوم می شود.

بين الملل

فناوری‌های راهبردی نوظهور در بستر اروپا، آمریکا و ایران

رویکرد یک‌جانبه‌گرایی و عزلت‌گرایی ترامپ در حوزه فناوری به سمت انحصار و جنگی‌سازی فناوری (The Weaponization of Technology) تمایل دارد و سبب تهدید و تزلزل در اتحادها و همکاری‌های فناورانه آمریکامحور شده‌است. در مقابل، رویکرد چندجانبه‌گرایانه و همکاری‌های چینی، زمینه اقبال بین‌المللی و تشکیل قطب جدید فناورانه چین‌محور را حتی با اروپا فراهم کرده‌است.

خاورمیانه جدید به واسطه مزایایی چون وجود سرمایه، منابع انرژی، مزیت جغرافیایی و نوعی از اقتدارگرایی سیاسی رویای تبدیل شدن به قطب فناوری جهانی را دارد.

کشور ما لاجرم باید از التقاط و بی‌ثباتی راهبرد فناوری عبور کرده و تعادل مطلوبی از بین مدل‌های آمریکایی رقابت‌محور، اروپای تنظیم‌گر و چین توسعه‌گرا را انتخاب کند.

بی‌ثباتی راهبردی و فلج‌سیاست‌فناوری، کشور را دچار عزلت و محاصره فناورانه کرده‌است.

■ نشست فناوری‌های راهبردی نوظهور در بستر اروپا، آمریکا و ایران در نخستین کنفرانس مطالعات اروپا و آمریکا به میزبانی دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران برگزار شد:

دکتر سید محمد صادق امامیان، عضو هیئت علمی دانشگاه امیرکبیر و هم‌بنیانگذار اندیشکده حکمرانی شریف در نشست فناوری‌های راهبردی نوظهور در بستر اروپا، آمریکا و ایران در نخستین کنفرانس مطالعات اروپا و آمریکا به میزبانی دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران مطرح کردند:

■ دکتر سید محمد صادق امامیان

(عضو هیئت علمی دانشگاه امیرکبیر)

دنایای جدید در حال عبور از ژئوپولیتیک و ژئواکونومی به ژئوتکنولوژی و تشکیل نظم بین‌المللی جدید فناورانه هست.

قدرت فناوری در حال جایگزینی مولفه‌های سنتی قدرت ملی است؛ لذا مفاهیمی چون حاکمیت و ملی‌گرایی فناوری نقش موثری در سیاست بین‌الملل پیدا کرده‌اند.

تنش و همکاری: بررسی پیامدهای جنگ ۲۰۲۵ و حمله پهلگام

بی طرفانه داد، اما هند پاسخی نداد. رفتار هند در مورد تعلیق قرارداد آب‌های سند غیر اخلاقی و غیر قابل توجیه بود. این مسئله در قلب بحران قرار دارد.

مردم کشمیر مانند زندانیان در دست هند نگه داشته شده‌اند. کسانی که هند آن‌ها را تروریست می‌نامد، از دید دیگران مبارزان آزادی خواه هستند. زمان آن فرارسیده که فراتر از مقصر دانستن طرف مقابل حرکت کنیم. نهادهای سیاسی در هر دو کشور ترجیح می‌دهند منازعه کشمیر را به دلایل سیاسی و انتخاباتی در وضعیت انجماد نگه دارند، چرا که اقتصاد سیاسی جنگ سودآورتر از اقتصاد سیاسی صلح است. با برچسب زدن تروریست به یکدیگر نمی‌توان به راه حل رسید. هم در هند و هم در پاکستان، عناصر تروریستی حضور دارند و هر دو کشور باید این مسئله را جدی بگیرند.

■ نشست «تنش و همکاری: بررسی پیامدهای جنگ ۲۰۲۵ و حمله پهلگام» به میزبانی گروه بین الملل اندیشکده حکمرانی شریف برگزار شد:

■ دکتر عایشه جلال

(استاد تاریخ در دانشگاه تافتس آمریکا)

مردم کشمیر خواهان حق تعیین سرنوشت هستند، اما جهان این موضوع را یا از منظر هند می‌بیند یا از دیدگاه پاکستان، و هر دو نیز با نگاهی مذهبی؛ در حالی که این مسئله بیشتر استراتژیک است (به ویژه نزاع بر سر منابع مشترک آب) تا مذهبی. در ماجرای پهلگام، هند بدون ارائه هیچ گونه مدرکی پاکستان را مقصر دانست؛ در حالی که هنوز مهاجمان شناسایی یا بازداشت نشده‌اند. پاکستان پیشنهاد تحقیق

IGT3rd 2025
International Governance Talks
 Conflict and Cooperation: Exploring the
 Aftermath of the 2025 War and Pahalgam Attack

Ayesha Jalal
 Professor of History at
 Tufts University

Pavan Chaurasia
 Research Fellow at
 India Foundation

**Moderator
 Amin Noorafkan**
 Senior Researcher at GPTT

May 25, 2025
4:00 PM – 6:00 PM Tehran Time

دکتر پawan چوراسیا

(پژوهشگر بنیاد هند)

مسئله هند و پاکستان پیچیده است، اما مشکل اصلی، تروریسم فرامرزی است. لغو ماده ۳۷۰ عامل افزایش تنش‌ها نبود؛ بلکه برعکس، باعث شکوفایی بیشتر و افزایش مشارکت مردم در انتخابات شد. هر زمان که تلاش کردیم با پاکستان گفت و گو کنیم، از پشت خنجر خوردیم. از سوی دیگر، در پاکستان نمی‌دانیم باید با چه کسی مذاکره کنیم، چون دولت رسمی، نهاد اصلی و صاحب قدرت نیست؛ بلکه ارتش است که اداره امور را در دست دارد. نباید بین تروریست خوب و بد تفاوت قائل شویم. آنچه در کشمیر جریان دارد، صرفاً نتیجه اقدامات سازمان اطلاعات نظامی پاکستان (ISI) و نهادهای حکومتی این کشور است، نه مبارزه آزادی خواهانه.

ترامپسیسم در سیاست خارجی آمریکا | اندیشکده حکمرانی شریف

(ب) بناهای گفتمانی: دال مرکزی دولت ترامپ «عظمت دوباره آمریکا» است.

(ج) جعبه‌های واقعیت: واقعیت‌های جهانی نشان می‌دهند که بازگرداندن آمریکابه وضعیت تک قطبی غیرممکن است. سردرگمی سیاست خارجی ورشدراست‌گرایی داخلی آمریکا، فضایی غیرقابل پیش‌بینی برای متحدانش ایجاد کرده است. راهبردمواجهه‌باترامپ باید شامل شناخت آمریکای فعلی، جلوگیری از تبدیل ایران به دستور کار ترامپ، بازیگری هوشمندانه برای دور ماندن از گزندهای احتمالی است.

■ کوروش احمدی

(دیپلمات سابق و تحلیلگر سیاست خارجی)

مفهوم دولت عمیق (DeepState) در ایالات متحده اساساً وجود ندارد. ساختار قدرت در آمریکا نه در اختیار گروهی نخبه، بلکه در اختیار بروکراسی حرفه‌ای است که نقش مجری سیاست‌ها را دارد، نه سیاست‌گذار. دولت ترامپ، تصمیم‌گیری‌ها از مسیر نهادی به مسیر شخصی تغییر کرده بود و این امر موجب حذف و حاشیه‌نشینی بسیاری از دیپلمات‌ها و بروکرات‌های حرفه‌ای شد. بهترین راهبردمواجهه‌با دولت فعلی آمریکا، فاصله گرفتن از شاخ آن است.

■ دکتر مجید محمدشریفی

(تحلیلگر سیاست خارجی)

دال مرکزی سیاست خارجی آمریکا در دوره‌های مختلف متفاوت بوده است؛ از مقابله با کمونیسم در جنگ سرد گرفته تا حفظ جایگاه آمریکا در نظام بین‌الملل پس از سقوط شوروی. پروژه «عظمت دوباره آمریکا» ترامپ ادامه همین خط فکری است. دیدگاه ترامپ، ترکیبی از هابزیسم (بی‌اعتمادی و منازعه دائمی) و جکسونیسم (پوپولیسم، اولویت به منافع ملی، و تمرکز قدرت اجرایی) است. باماهیت فعلی ایران و آمریکا، منازعه گریزناپذیر است.

ترامپسیسم در سیاست خارجی آمریکا

■ نشست «ترامپسیسم در سیاست خارجی آمریکا» به میزبانی گروه بین‌الملل اندیشکده حکمرانی شریف برگزار شد:

■ دکتر سید محمد کاظم سجادیپور

(استاد روابط بین‌الملل)

سیاست خارجی ترامپ را می‌توان از سه زاویه بررسی کرد:

الف) انسان‌ها ترامپ و اطرافیان‌اش افرادی خودشیفته و انتقادناپذیر که برای خود یک مأموریت‌گرایی تاریخی قائل‌اند. او دولت را به مثابه شرکت تصور می‌کند و رویکردی شخص‌محور و ضد بروکراتیک دارد.

معاهده مشارکت جامع راهبردی ایران و روسیه

ارزیابی عملکرد در گذر زمان

- ما باید به فکر جوامع خود باشیم. بخش غرب‌گرای جامعه نسبت به نزدیکی روسیه و ایران بدبین است. اما از سوی دیگر شاهد نمایش اراده‌ی سیاسی برای بهبود روابط بین کشورهایمان بوده‌ایم. ما باید جوامع خود را متقاعد کنیم که همکاری مادر روابط با کشورهای ثالث تداخلی ایجاد نمی‌کند و به نفع کشورهای ما است.
- در روابط بین جوامع ما، ابتکارات دیپلماسی عمومی برای تنظیم زمینه سیاسی مناسب مورد نیاز است.
- ما باید یک گفتمان مشترک در مورد روسیه، ایران و کشورهای عربی ایجاد کنیم. با بهبود روابط ایران با عربستان سعودی و دیگر همسایگان عرب، روسیه باید حساسیت این موضوع را برای ایران در نظر بگیرد.

دکتر سید محمد صادق امامیان

(عضو هیئت علمی دانشگاه امیرکبیر)

- امضای توافقنامه تجلی اراده سیاسی روسیه و ایران با هدف تقویت روابط دوجانبه است. آیا چیز جدیدی به روابط روسیه و ایران اضافه می‌کند یا سندی بوروکراتیک برای نهادینه کردن روابط است؟
- روابط روسیه و ایران دارای فرازونشیب، دوره‌های اعتماد و دوره‌های بی‌اعتمادی بوده است. در هر صورت، روابط روسیه و ایران تحت تأثیر بازیگران ثالث قرار داشته است.

نیاز به اتاق جنگ اقتصادی مشابه با اداره تروریسم و اطلاعات مالی

■ باشگاه کشورهای تحریمی هنوز از نداشتن اتاق جنگ مقابله با تحریم‌ها رنج می‌برند. نهادهای که کارگزاران دیپلماسی، متخصصان پولی و بانکی، مأموران اطلاعاتی، حقوقدانان بین‌المللی و تجار بخش خصوصی رازیریک چترهماهنگ‌کنند.

■ ماشین تحریم توسط شبکه‌ای از نهادهای به‌ظاهر غیردولتی کار می‌کند. اندیشکده‌های آمریکایی مسئولیت فشار به بخش خصوصی، لو دادن کشتی‌ها و صرافی‌ها را به انجام می‌رسانند.

■ شواهد متعددی نشان می‌دهد در صورت وجود اراده‌ی سیاسی در شرکای تجاری، تحریم‌های یکجانبه قابلیت تضعیف دارند. سیاست اقتصادمقاومتی، تمرکز بر نوآوری و تولید داخلی و متنوع‌سازی شرکای تجاری پاسخ‌اصولی تهران به تحریم‌ها بوده است

■ مجید افشانی مشاور گروه بین‌الملل اندیشکده حکمرانی شریف، در کنفرانس شورای امور بین‌المللی روسیه با موضوع تحریم‌های یکجانبه گفت:

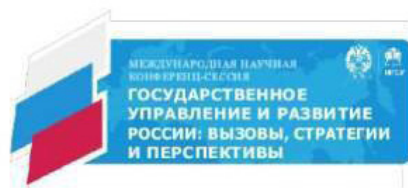
■ مجید افشانی

(عضو هیئت مدیره اندیشکده حکمرانی شریف)

■ تحریم‌های یکجانبه بخشی از استراتژی بزرگتر اسلحه‌سازی از هر چیزی است و باید ذیل جنگ اقتصادی بر علیه تک‌تک شهروندان تبیین شود.

■ نسل جدید تحریم‌های یکجانبه آمریکا توسط اداره تروریسم و اطلاعات مالی خزانه‌داری در سال ۲۰۰۴ ساخته شد و اولین بار علیه کره شمالی در کارزارهای ماکائو بکار گرفته شد. رئیس سیا آن عملیات را موشک‌هدایت‌شونده‌های قرن بیستمی نامید.

19-23 МАЯ 2025

МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНАЯ КОНФЕРЕНЦ-СЕССИЯ ГОСУДАРСТВЕННОЕ УПРАВЛЕНИЕ И РАЗВИТИЕ РОССИИ: ВЫЗОВЫ, СТРАТЕГИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ

همکاری گریز ناپذیر با کشورهای همسو

اوراسیایی، کوریدور ها، تحریم و تجربه حکمرانی، تبادلات علمی و نخبگانی، ضد تروریسم و ثبات منطقه ای، نظم سازی غیر غربی و توازن قوا در منطقه است.

چالش های جدی برای همکاری روسیه و ایران نیز شامل، عدم شناختن متقابل و روابط اجتماعی بین دولت حتی در سطح نخبگان است. در ضمن با توجه به زنده بودن تاریخ در ذهن ایرانیان از تجربه تعامل با روسیه، برخی اقدامات می تواند حساسیت ز باشد. نهایتاً هم برخی دیدگاه ها در هر دو کشور وجود دارد که به جای اصالت دادن به روابط دو طرفه، روابط تهران و مسکو را الیتریاتیوی در صورت نبود ارتباط با غرب می دانند.

■ **علی صالحیان در کنفرانس «مدیریت دولتی و توسعه روسیه: چالش ها، راهبردها و چشم اندازها» و در پنل «روسیه، خاورمیانه، آسیا، آفریقا: ابعاد بین المللی» بیان نمود:**

■ **علی صالحیان**

(مدیر گروه بین الملل اندیشکده حکمرانی شریف)

همکاری بین ایران و روسیه در غرب آسیا می تواند نشان دهنده یک مشارکت استراتژیک است که با منافع مشترک ژئوپلیتیکی، ملاحظات اقتصادی عمل گرایانه و موضع متقابل در برابر نفوذ غرب شکل گرفته است.

با وجود غلبه همکاری های تاکتیکی و کوتاه مدت، کشورها به طور فزاینده ای ضرورت ایجاد مشارکت های عمیق تر و استراتژیک را تشخیص می دهند. از زمینه های جدی همکاری بین ایران و روسیه، بازار مشترک و اتصال به اتحادیه اقتصادی

دیپلماسی نخبگانی در جنگ

فتاوی تمدنی:

**تهدید چهره‌های مذهبی و فرهنگی دیگر
صرفاً یک جنایت جنگی نیست؛ بلکه اعلام
جنگ علیه مبانی تمدن ایرانی-اسلامی است.**

**سید محمدصادق امامیان، عضو هیئت علمی دانشگاه
امیرکبیر و هم‌بنیانگذار اندیشکده حکمرانی شریف، در
گفت‌وگو با شبکه تلویزیونی WION بیان کرد:**

- علاوه بر همگرایی ملی، نوع‌کم نظیری از اجماع دینی در فتاوی صادر شده از جانب آیات عظام سیستانی، مکارم شیرازی و نوری همدانی و نیز حمایت سایر گروه‌های اسلامی (غیرشیعی) در حمایت از ایران و رهبری منعکس شده است.
- در مقطعی از تاریخ، فتاوی سرنوشت‌ساز که آخرین آن فتاوی آیت‌الله سیستانی در بسیج ملی علیه داعش در سال ۲۰۱۴ بود، سرنوشت سیاسی اجتماعی منطقه را تغییر داده‌اند.
- تمدن ایران، تمدنی عمیقاً آمیخته با هویت اسلامی شیعی است و بر این اساس، تهدید چهره‌ها و نمادهای فرهنگی مذهبی از جمله رهبر انقلاب، نه تنها یک جنایت جنگی، بلکه یک جنگ نمادین علیه بنیان‌های تمدنی ایران است.
- پویایی اجتماعی پیچیده ایران که می‌توان آن را در بروز سطح بی‌سابقه‌ای از میهن‌پرستی و هویت ملی در طول جنگ ۱۲ روزه دید، اسرائیل و ایالات متحده را شوکه کرده است؛ چراکه سیاست‌های آنان در قبال ایران

متأثر از خام‌اندیشی و تعصبات اپوزیسیون تبعیدی چارچوب‌بندی می‌شود که غالباً دهه‌ها در ایران زندگی نکرده‌اند و درکی از پیچیدگی‌های جامعه جدید ایران ندارند.

فیلم کامل گفت‌وگو با شبکه تلویزیونی WION را [مشاهده کنید](#).

از MIGA ترامپ تا MIGA خامنه‌ای: نبرد روایت‌ها برای معماری آینده ایران

**دکتر مصطفی زمانیان، مشاور ارشد اندیشکده حکمرانی
شریف، در تحلیل راهبردی خود از تحولات اخیر جنگ ایران
و رژیم اسرائیل، با اشاره به پروژه روایت‌سازی آمریکا از
آینده ایران چنین می‌نویسد:**

- ترامپ از سال ۲۰۱۸ با شعار «Make Iran Great Again»، وعده بازگشت عظمت ایران را مشروط به تغییر رژیم مطرح کرد؛ پیامی که در میانه جنگ ۲۰۲۵ نیز تکرار شد: «عظمت ایران» کالایی در ویتترین کاخ سفید، به بهای تسلیم حاکمیت ملی.
- این پروژه بازتولید راهبرد قدیمی غرب در فروش آینده ایران است؛ همان‌گونه که در ۱۹۱۹ و ۱۹۴۱ نیز با شعار بازسازی ایران، اشغال و مداخله را توجیه کردند. پشت این راهبرد، سه هدف راهبردی پنهان است: تضعیف سرمایه اجتماعی، القای نقش نجات‌بخش آمریکا، و تغییر رژیم با حداقل جنگ مستقیم.

سید محمد صادق امامیان، عضو هیئت علمی دانشگاه امیرکبیر و هم بنیانگذار اندیشکده حکمرانی شریف، در گفت و گو با روزنامه مصری الیوم بیان کرد:

■ موضوع برنامه هسته ای ایران، صرفاً یک بهانه برای آغاز تهاجم رژیم صهیونیستی بود. بر اساس آنچه که نتایج در باره شکل گیری خاورمیانه جدید گفته است، به نظر می رسد هدف نهایی اسرائیل، تحقق هژمونی نظامی خود در کل منطقه است.

■ طرح خاورمیانه جدید می تواند تمامیت ارضی همه کشورهای همسایه، از جمله مصر، اردن، سوریه، لبنان و حتی عراق - از طریق کریدورهای داوود سوریه - را در معرض خطر فوری قرار دهد.

■ در چنین طرح توسعه طلبانه و بلند پروازانه ای، تجاوز بی دلیل اسرائیل نه تنها با هدف غیر نظامی کردن ایران، و بعدتر با هدف تغییر رژیم سیاسی بود، بلکه در نهایت اسرائیل به دنبال رفع تهدید تمدنی ایران با تبدیل آن به یک کشور تجزیه شده با دولتی شکست خورده و جامعه ای فروپاشیده بود.

■ با این حال، توقف به ناچار و فعلاً موقتی جنگ به درخواست ترامپ؛ نشانه ای آشکار از شکست راهبردی تجاوز غیرقانونی اسرائیل - در این مرحله - در رسیدن به اهداف فوق است.

■ متن کامل گفت و گو با روزنامه مصری الیوم را بخوانید.

■ در برابر این پروژه، MIGA رهبرانقلاب قرار دارد؛ الگویی درون زا از «عظمت» مبتنی بر استقلال، ایستادگی، فناوری بومی، عدالت اقتصادی، و امنیت بازدارنده.

■ به تعبیر رهبر ایران، آینده ایران نه با وعده های نفتی غرب، بلکه با داستان مردم واراده ملی ساخته می شود؛ الگویی که معمار آن مردم اند، نه تماشاگران بازی قدرت ها.

■ پیروزی در این جنگ، نه فقط در میدان نبرد، که در میدان اندیشه ملی و معماری آینده رقم می خورد. این، جنگی تمدنی است بر سر اینکه چه کسی آینده ایران را می نویسد.

■ متن کامل این یادداشت را در [خبرگزاری فارس](#) بخوانید.

هدف نهایی اسرائیل، شکست تمدنی ایران به عنوان مقدمه ای برای هژمونی کامل ژئوپلیتیکی آن بر کل غرب آسیاست که در آن تمامیت ارضی همه کشورهای همسایه را تهدید می کند.

- در چنین فضایی، لایحه تصویب شده در مجلس ایران، در پاسخ به نقض NPT، واکنش سیاسی قابل پیش بینی و درک شدنی ای بود؛ همان طور که غنی سازی ۶۰ درصدی پس از برجام، واکنشی فنی به خروج ترامپ از این معاهده در سال ۲۰۱۸، بود.

- فیلم کامل گفت و گو با شبکه تلویزیونی WION را [مشاهده کنید](#).

اسرائیل در کنار آمریکا بزرگترین عوامل بی ثبات کننده جهان هستند.

پانولو نوگرو باتیستا جونیور
مدیر اجرایی اسبق صندوق بین المللی پول، هم بنیانگذار و معاون اسبق بانک بریکس شریف جنگ رژیم صهیونیستی علیه ایران را محکوم کرد و گفت:

- اسرائیل با حمله به ایران، جنایت دیگری را مرتکب شد. ایران قدرتمند است و تلافی می کند. ایران با تمام قربانیان وحشی گری اسرائیل فرق می کند. اسرائیل این بار هزینه می پردازد.
- آیا دنیا می تواند این جنگ را متوقف کند؟ من فکر می کنم می تواند. مثلاً با تشدید تحریم ها و بایکوت اسرائیل می تواند. با قطع روابط دیپلماتیک و اقتصادی می تواند. امیدوارم کشورها این جنگ و نیرزنسل کشی در غزه را متوقف کنند.
- جهت مشاهده ویدیو اختصاصی [کلیک کنید](#).

دوران فروپاشی نهادهای حکمرانی بین المللی: تعلیق همکاری با آژانس یک پاسخ سیاسی قابل درک به «تحقیر ملی ناشی از همکاری یک طرفه با آژانس بین المللی انرژی اتمی» است.

- مصوبه مجلس ایران در تعلیق همکاری با آژانس بین المللی انرژی اتمی واکنشی به رفتار غیر حرفه ای و بیش از حد سیاسی مدیر فعلی آژانس محسوب می شود.
- ما در عصر فروپاشی نهادهای حکمرانی بین المللی هستیم و وضعیت امروز آژانس انرژی اتمی، نمونه بارزی از آن را نمایش می دهد.
- ایران برای چندین دهه، بیشترین همکاری ها را با آژانس بین المللی انرژی اتمی داشته و ایران، تحت بازرسی ترین کشور دنیا بوده است.
- این موضوع به یک جنجال تاریخی در فضای سیاسی ایران تبدیل شده است که چه سطح متناسبی از همکاری باید با آژانس صورت بگیرد تا حق مشروع کشور در استفاده از برنامه صلح آمیز هسته ای حفظ شود.
- این حق اساسی اکنون به دلیل بی تفاوتی آژانس بین المللی انرژی اتمی تضعیف شده است. آژانس حتی حملات نظامی به تأسیسات هسته ای ایران را نیز محکوم نکرد؛ تأسیساتی که تحت بازرسی کامل آنها بود.

■ اگر به ۷۰ سال گذشته نگاهی بیندازیم، می بینیم که افرادی سرزمین مردمان فلسطین را تصاحب کردند و آن را اسرائیل نامیدند. سپس به اردن و مصر و سوریه حمله کردند و چندین بار حاکمیت و سرزمین لبنانی ها را مورد تجاوز قرار دادند. همچنین امروزه بخش بزرگی از جنوب سوریه را به تصرف خود درآورده اند.

■ تهاجم به ایران نیز در راستای همین پروژه سیاسی هفتادساله رژیم صهیونیستی تعریف می شود.

■ اسرائیل مدت زیادی منتظر بود تا زمان مناسبی برای حمله به ایران پیدا کند؛ نه تنها به این دلیل که به توان نظامی ایران آسیب بزند، بلکه به خاطر آنکه ایران را به عنوان یک ریشه تمدنی تضعیف کند. همچنین به نظر می رسد یکی دیگر از اهداف آنها، تجزیه ایران باشد.

■ تصمیم ایالات متحده برای درگیر شدن یا نشدن در این جنگ هنوز مشخص نیست؛ آنها در روزهای ابتدایی تهاجم اسرائیل به ایران، آشکارا اعلام کردند که وارد آن نخواهند شد و به دنبال آتش بس اند؛ اما به نظر می رسد اکنون موضع خود را تغییر داده اند.

■ یکی از دلایل این تغییر موضع، به شخصیت ترامپ بازمی گردد: شخصیتی بسیار خودخواه و به دنبال فرصت برای قهرمان نشان دادن خود.

■ ایالات متحده تقریباً تمام سلاح های رژیم صهیونیستی را تأمین می کند؛ اما این رژیم به تنهایی نمی تواند در این جنگ پیروز شود. همان طور که اکنون بسیار آسیب دیده و بالینکه سیستم پدافندی آنها تاکنون توانسته تاحدی در برابر موشک های ایران طاقت بیاورد، در روزهای آینده دچار فروپاشی خواهد شد.

حافظه کاری افراطی چین درخصوص تهاجم اسرائیل به ایران، مانع وقوع درگیری با ایالات متحده در آینده نخواهد بود.

GD TODAY

🌐 🔍 ☰

🏠 Multimedia | Video

Iranian think tank expert: Israel's war on Iran violates every international law and norm

f t b

2025-Jun-21 Source: GDToday Editor: Clarice

سید محمدصادق امامیان، عضو هیئت علمی دانشگاه امیرکبیر و هم بنیانگذار اندیشکده حکمرانی شریف، در گفت وگو با خبرگزاری GD Today بیان کرد:

■ باید توجه کرد که جنگ کنونی، یک جنگ تحمیلی علیه ایران است که برخلاف تمام قوانین بین المللی ست.

■ دلیل رخ دادن چنین تهاجمی از سوی اسرائیل، به هویت آن بازمی گردد: یک رژیم غاصب و نسل کش که توسعه طلبی را به عنوان یک پروژه سیاسی، در منطقه دنبال می کند.

▪ تفاوت‌های فاحشی از نظر اندازه، عمق استراتژیک، توزیع و فاصله میان ایران با غزه و لبنان وجود دارد و در نتیجه، اجرا کردن دکترین ضاحیه در اینجا غیرممکن است.

▪ سلسله مراتب فرماندهی نظامی در ایران بسیار پیچیده و چندلایه است که باعث می‌شود در برابر استراتژی قطع کردن سر که از جانب اسرائیل دنبال می‌شود، بسیار مقاوم باشد.

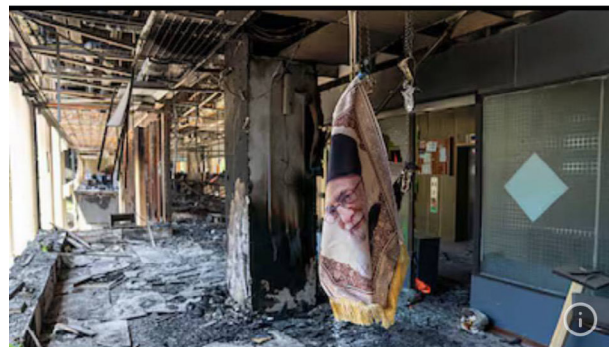
▪ حس میهن‌پرستی شدیدی که در وضعیت سیاسی اجتماعی فعلی پساجنگ در ایران و در میان بخش بزرگی از جامعه وجود دارد، بسیار فراتر از حوزه انقلابیون سنتی و طرفداران نظام سیاسی است.

▪ متن کامل گفت‌وگو با خبرگزاری [The National](#) را بخوانید.

▪ در باره موضوع چین در خصوص جنگ فعلی باید گفت که حتی محافظه‌کاری افراطی این کشور هم نمی‌تواند مانع درگیری محتوم آمریکا با این کشور بعد از تضعیف روسیه و ایران شود.

▪ فیلم کامل گفت‌وگو با خبرگزاری GD Today را [مشاهده کنید](#).

برنامه اسرائیل اجرا کردن «دکترین ضاحیه» در تهران بود؛ اما پایتخت ایران قابل مقایسه با غزه یا بیروت نیست.

News MENA

Israel's warning to 'burn Tehran' echoes Beirut strategy — but Iran isn't Lebanon

Israel may be invoking the 'Beirut model' for Tehran — but analysts say the two cities are worlds apart

سید محمدصادق امامیان، عضو هیئت علمی دانشگاه امیرکبیر و هم‌بنیانگذار اندیشکده حکمرانی شریف، در گفت‌وگو با خبرگزاری [The National](#) بیان کرد:

ایران معتقد است رژیم صهیونیستی به تنهایی نمی‌تواند در این جنگ پیروز شود.

■ مصاحبه با شبکه تلویزیونی WION را [مشاهده](#) کنید.

برنامه اسرائیل اجرا کردن «دکترین ضاحیه» در تهران بود؛ اما پایتخت ایران قابل مقایسه با غزه یا بیروت نیست.

سید محمدصادق امامیان، عضو هیئت علمی دانشگاه امیرکبیر و هم‌بنیانگذار اندیشکده حکمرانی شریف، در گفت‌وگو با شبکه تلویزیونی StratNewsGlobal بیان کرد:

- موضوع تهاجم رژیم صهیونیستی به ایران را نباید صرفاً به اختلاف و درگیری میان این دو دولت تقلیل داد.
- ایرانیان در ۳۷ سال گذشته هرگز در شرایط جنگی زندگی نکرده‌اند و به همین دلیل ممکن است سازگاری با این وضعیت کمی برایشان زمان ببرد؛ در حالی که اسرائیل دولتی مبتنی بر جنگ است، در جنگ زندگی می‌کند و تنها با جنگ است که می‌تواند زنده بماند.
- ریشه جنگ فعلی به هویت رژیم صهیونیستی بازمی‌گردد؛ به عنوان یک رژیم توسعه طلب، حذف‌کننده و برون‌زاد در غرب آسیا که به دنبال تبدیل شدن به هژمون تمام کشورهای منطقه است.

اسرائیل هوشمندان آمریکاربا استفاده از دو نقطه ضعف خود شیفتگی بیمارگونه ترامپ و ایدئولوژی‌های آخرالزمانی، با سیاست‌های خود همراه می‌کند.

سید محمدصادق امامیان، عضو هیئت علمی دانشگاه امیرکبیر و هم‌بنیانگذار اندیشکده حکمرانی شریف، در گفت‌وگو با شبکه تلویزیونی WION بیان کرد:

- رژیم صهیونیستی، سابقه طولانی‌ای در کشتن زنان و کودکان بی‌گناه و حمله به بیمارستان‌ها و مراکز امدادسانی دارد.
- تنش بین دو عامل متضاد، سیاست‌های ایالات متحده برای ورود به جنگ ایران و اسرائیل را چارچوب‌بندی می‌کند؛ میزان پایبندی ترامپ به وعده‌های انتخاباتی صلح طلبانه جنبش: اول آمریکا در تعارض با فریب خوردن به وسیله ماشین جنگ طلب اسرائیل از طریق لابی‌هایش در ایالات متحده.
- هر انسانی به انتخاب مسیر نخست از جانب دولت ترامپ امیدوار است؛ به جز برخی گروه‌های احتمالی تأثیرگذار و جنگ طلب در اسرائیل و واشنگتن.
- جمهوری اسلامی ایران هنوز از متحدان خود، مانند چین و روسیه، درخواست دخالت نظامی مستقیم نکرده است تا هیچ بهانه پیش‌دستانه‌ای به ایالات متحده برای دخالت در این درگیری ندهد؛ چراکه

۳- تهاجم رژیم صهیونیستی علیه جمهوری اسلامی ایران مبین غلبه جریان نومحافظه کار بر جریان انزواگرا و مبین کاهش ریسک اقدام علیه کشورمان است.

۴- مخابره پیام عدم ضعف شدید ایران، ایجاد شرایط عادی زیست جامعه و تأمین نیازهای اولیه شهروندان در کنار ارتقای توان آفندی و پدافندی در بعد عملیاتی مهم ترین الزامات جمهوری اسلامی ایران در برهه جاری هستند.

محاسبه اشتباه تل آویو:

چرا راهبرد شوک رژیم صهیونیستی در برابر ایران شکست خورد؟

علی صالحیان، پژوهشگر ارشد اندیشکده حکمرانی شریف نوشت:

تلاش اسرائیل برای تکرار دکترین ترور خود از لبنان به ایران نتیجه‌ی معکوس داده است. انتقام سریع تهران و ذخایر استراتژیک عمیق آن، محدودیت‌های قدرت اسرائیل را آشکار کرده است - و ممکن است واشنگتن را به آستانه‌ی یک رویارویی منطقه‌ای بکشاند که نه می‌تواند از عهده‌ی آن برآید و نه می‌تواند آن را به طور کامل کنترل کند.

این طرح «شوگ و بهت» در لبنان، جایی که اطلاعات اسرائیل نفوذ عمیقی پیدا کرده بود، تا حدودی موفقیت آمیز بود. با این حال، در تهران با ملتی بسیار مقاوم تر روبرو شد.

موضع ناپایدار ایالات متحده را در روزهای نخست تهاجم به ایران، می‌توان بر اساس سیاست فاصله گرفتن حمایت گرایانه تحلیل کرد؛ اما اکنون بیشتر به سمت درگیری نظامی مستقیم برای نمایان ساختن شخصیت خودخواه و قهرمان پندار ترامپ حرکت کرده است.

محکومیت عمومی تهاجم رژیم صهیونیستی، از جانب سازمان همکاری شانگهای، حرکت جمعی بسیار خوبی بود؛ در مقابل، همراه نشدن هند با این جریان بسیار ناامیدکننده به نظر می‌رسد.

مصاحبه با شبکه تلویزیونی StratNewsGlobal را مشاهده کنید.

در گفتگوی محمد امین حضرتی پژوهشگر اندیشکده حکمرانی شریف با ویژه برنامه «نصرالله» شبکه چهارم سیما عنوان شد:

۱- آمریکادر جریان تهاجم رژیم صهیونیستی علیه ایران نه یک طرف ثالث و حتی پشتیبان جدی بلکه مشارکت کننده مؤثر در این ماجرا است.

۲- رژیم صهیونیستی به واقع پیاده نظام ایالات متحده در تحقق اهداف منطقه‌ای واشنگتن و شکل دهی به نظم امنیتی جدید در غرب آسیا به حساب می‌آید.

دیپلماسی نخبگانی در جنگ | اندیشکده حکمرانی شریف

■ تهاجم اسرائیل به ایران، کاملاً از منظر قواعد بین‌المللی نامشروع است و هیچ شاهده‌ای دال بر برنامه‌آلود بودن ایران برای دستیابی به سلاح هسته‌ای وجود ندارد.

■ بسیار مضحک است که این ادعا از سوی رژیمی مطرح می‌شود که تنها دارندهٔ صدها کلاهک هسته‌ای در غرب آسیاست؛ با تارخی آکنده از نسل‌کشی و بدون هیچ تعهدی به قوانین بین‌المللی.

■ ایران هیچ‌گاه مدعی نشده است که مستقیماً به دنبال نابودی اسرائیل است؛ بلکه تنها از حق فلسطینیان برای بازپس‌گیری سرزمین‌های اشغالی‌شان از رژیم صهیونیستی حمایت می‌کند و این مسیر - بدون هیچ مداخلهٔ خارجی - قطعه‌به‌فروپاشی رژیم جعلی بعنوان یک پروژه سیاسی زاید خواهد انجامید.

■ این مسئولیت تمام کشورهای باریشهٔ تمدنی است که جنگ تحمیل شده به ایران از جانب رژیمی تروریست را به‌طور علنی محکوم کنند.

■ گروه‌هایی اصیل و ملی در منطقه، در دفاع از حقوق خود با رژیم اشغالگر در حال تقابل‌اند. آنها نه گروه‌های نیابتی، بلکه متحدان ایران هستند؛ چراکه سابقهٔ فعالیت‌های ضد اشغالگری آنان بعضاً حتی به پیش از وقوع انقلاب اسلامی ایران بازمی‌گردد.

■ مصاحبه با شبکهٔ تلویزیونی ۱۸ CNN NEWS مشاهده کنید.

■ تل‌آویو به اشتباه فرض کرده است که استراتژی‌اش در لبنان قابل تکرار است. چندین اشتباه محاسباتی در این راهبرد مشابه وجود داشت:

■ اول، فرماندهی نظامی ایران گسترده، با تجربه و به سرعت قابل جایگزینی است.

■ دوم، جغرافیا اهمیت دارد. وسعت ایران امکان پراکندگی استراتژیک دارایی‌های حیاتی را فراهم می‌کند.

■ سوم، در حالی که دستگاه اطلاعاتی اسرائیل در نفوذ به حلقه‌های فرماندهی ایران موفق شد، اما به تسلط کامل دست نیافتند.

■ چهارمین عامل، نسخه ایرانی از همبستگی به عنوان یک عامل استراتژیک است. شاید بزرگترین اشتباه تل‌آویو در برداشتنش از انسجام داخلی ایران بود.

■ برای مطالعه متن کامل یادداشت [کلیک کنید](#).

رژیم صهیونیستی به عنوان تنها دارندهٔ سلاح هسته‌ای در غرب آسیا، هیچ مشروعیتی برای حمله به برنامهٔ هسته‌ای صلح‌آمیز ایران ندارد.

سید محمدصادق امامیان، عضو هیئت علمی امیرکبیر و هم‌بنیانگذار اندیشکدهٔ حکمرانی شریف، در گفت‌وگو با

شبکهٔ تلویزیونی ۱۸ CNN NEWS بیان کرد:

تهاجم اسرائیل سبب نوع کم نظیری از هم بستگی اجتماعی میان ایرانیان از طیف ها و سلايق مختلف سياسي شده است.

سید محمدصادق امامیان، هم بنیانگذار اندیشکده حکمرانی شریف، در گفت و گو با پایگاه خبری WION بیان کرد:

- تهاجم غیر مشروع و غیر قانونی اسرائیل، به ایران حق کامل دفاع مشروع و ملی را عطا کرده است.
- ایران اجازه ادامه بازی مرد دیوانه را به نتانیاها نخواهد داد و در برابر سیاست تصعید او، تصعید مضاعفی خواهد بود.

- اسرائیل تنها به غیر نظامی شدن تمام کشورهای منطقه و تثبیت هژمونی نظامی خود در کل خاور میانه راضی خواهد شد.
- دلیل تردید ایران در بازگشت به میز مذاکرات، بی ثباتی سیاستی ترامپ و تیم مذاکره کننده اوست.
- مصاحبه با پایگاه خبری WION را [مشاهده کنید](#).

حضور در رسانه

ایران و ایالات متحده: آنچه می‌دانیم، آنچه نمی‌دانیم، و چرا مهم است

علی صالحیان در یادداشتی در خبرگزاری modern diplomacy بیان کرد:

■ آنچه از مذاکرات می‌دانیم:

۱. خواست متقابل ایران و آمریکا برای پرهیز از جنگ تمام‌عیار
۲. حقوق هسته‌ای ایران
۳. نگرانی‌های ایالات متحده در مورد سطح غنی‌سازی
۴. اهمیت زمینه‌های تاریخی
۵. پویایی‌های داخلی ایالات متحده
۶. منافع کنشگران برهم‌زننده

■ آنچه نمی‌دانیم:

۱. کنترل ترامپ بر عوامل داخلی و بین‌المللی
۲. احتمال حملات نظامی به ایران
۳. نفوذ تیم‌های ونس و ویتکوف
۴. تضمین‌های اقتصادی برای ایران
۵. آینده اسنپ‌بک
۶. شفافیت اهداف ایالات متحده

غیرمستقیم بودن مذاکرات، واکنش نمادین ایران به دو موضوع غیرقابل اعتماد بودن ترامپ و ادامه استفاده آمریکا از زیان تهدید فهم شده است.

سید محمدصادق امامیان، هیات علمی امیر کبیر و هم‌بنیانگذار اندیشکده حکمرانی شریف در مصاحبه با وبگاه خبری FirstPost بیان کرد:

- هرچند ادبیات آمریکا در مذاکرات شنبه، بصورت بنیادینی متفاوت از دستور اجرایی و مصاحبه‌های قبلی ترامپ است، اما سابقه بی‌اعتمادی نهادینه و رفتار غیرقابل پیش‌بینی ترامپ مانع از خوش‌بینی افراطی شده است.
- موفقیت مذاکرات به دو عامل انتظارات واقع‌بینانه از نتایج و محدود کردن دامنه گفتگوها به عدم تسلیح هسته‌ای ایران وابسته است.
- انتخاب ویتکوف تصمیمی هوشمندانه و سازنده از سوی ترامپ محسوب می‌شود، در حالیکه نباید از احتمال مداخلات مخرب اسرائیل و بخش نیوکان کابینه ترامپ غافل بود.
- متن کامل گفتگورا در [Firstpost](#) بخوانید.

اندیشه‌ورزان داخل ایران بسیار دور از موضوع نگه داشته شدند.

■ ائتلاف‌سازی و خلق ابتکارات در خلال گفتگوهای فراتر از دیپلماسی رسمی شکل می‌گیرد و اندیشکده‌های توانمند به کمک گرفته شوند.

■ مرگ اندیشکده‌ها زمانی فرامی‌رسد که بخواهیم آن‌ها را تحت کنترل درآوریم.

■ متن کامل این مصاحبه را در [خبرنامه دانشجویان ایران](#) بخوانید.

■ پاسخ به این ابهامات، مسیر مذاکرات بین ایران و ایالات متحده را به طور قابل توجهی شکل خواهد داد. همانطور که هر دو کشور در این چشم‌انداز پیچیده حرکت می‌کنند، درک تعامل عوامل شناخته شده و سوالات باقی مانده در تعیین آینده روابط آنها بسیار مهم خواهد بود.

■ متن کامل یادداشت را در [خبرگزاری modern diplomacy](#) مطالعه کنید.

آب و آتش:

بازنگری پیمان آب‌های سند پس از درگیری

Troubled waters: India, Pakistan, and the future of the Indus Waters Treaty

Wednesday, 14 May 2025 3:52 PM [Last Update: Wednesday, 14 May 2025 3:52 PM]

امین نورافکن طی یادداشتی در پرس تی وی نوشت:

■ در ۲۲ آوریل ۲۰۲۵، مهاجمان مسلح به یک اقامتگاه گردشگری در کشمیر تحت کنترل هند حمله کرده و ۲۶ نفر را به قتل رساندند. هند با انتساب این حمله تروریستی به گروهک‌های تحت حمایت پاکستان، در یک اقدام تلافی‌جویانه، «پیمان آب‌های سند» را تعلیق کرد؛ پیمانی که از سال ۱۹۶۰ با وجود ۳ جنگ میان دو کشور و چندین بحران پابرجا مانده بود.

بازی شطرنج بدون مشاور،

چرا اندیشکده‌های داخلی در سایه‌اند؟

دکتر مجید افشانی، عضو هیات مدیره اندیشکده حکمرانی شریف در گفتگو با ویژه‌نامه قلمرو اندیشه:

پزشکیان جریان رقیب را در مذاکرات مشارکت بدهد.

■ هر توافقی بدون درگیر ساختن جریان راست سنتی در ایران، ناپایدار و متزلزل خواهد بود.

■ جدیت در رابطه با چین و روسیه، شانس توافق با غرب را بیشتر می‌کند.

■ در مذاکرات گذشته بروکرهای دوتابعیتی که عمدتاً شناخت دقیقی از سیاست داخلی ایران ندارند، دست برتر را در دادن مشاوره‌های سیاستی داشته‌اند و

▪ چین با ساخت سدهایی در تبت، بر سرشاخه‌های رودهای مهم منطقه، و سرمایه‌گذاری در پروژه‌های آبی پاکستان (نظیر دیامر-بهاشاداسو)، به بازیگری کلیدی در این بحران هیدروپلیتیکی تبدیل شده است.

▪ بحران آب در حال حاضر به نقطه تمرکز رقابت‌های میان هند، پاکستان و چین بدل شده؛ رودخانه‌ها دیگر تنها منبع زندگی نیستند، بلکه ابزار اعمال قدرت نیز هستند.

▪ متن کامل یادداشت را در [presstv](https://www.presttv.com) مطالعه کنید.

▪ با وجود اعلام آتش‌بس در ۱۰ می، تعلیق پیمان سند به‌عنوان مهم‌ترین عامل تنش باقی مانده است. دهلی نو اعلام کرد تا زمانی که اسلام‌آباد به‌طور «قابل‌راستی‌آزمایی و غیرقابل‌بازگشت» حمایت از تروریسم را متوقف نکند، این پیمان اجرا نخواهد شد.

▪ پاکستان اقدام هند را «اعلان جنگ» خواند و اعلام کرد از مجاری حقوقی بین‌المللی چون بانک جهانی، دیوان داورى لاهه و دیوان بین‌المللی دادگستری پیگیری خواهد کرد.

▪ استفاده هند از آب به‌عنوان ابزار فشار، الگویی خطرناک ایجاد می‌کند که چین نیز ممکن است علیه هند در رودخانه‌های مرزی خود به‌کار گیرد.

انتشارات

خصوصی سازی در ایران؛ از آرمان گرایی قانونی تا واقع گرایی ظهور شبه دولتی

■ سید محسن دهنوی؛ سخنگوی مجمع تشخیص مصلحت نظام و مشاور اندیشکده حکمرانی شریف:

■ خصوصی سازی باید از یک ابزار درآمدزایی در بودجه دولت، به یک سیاست توسعه ای با هدف اصلاح ساختار مالکیت و مدیریت بدل شود.

■ بدون احیای سرمایه اجتماعی پیرامون سیاست های اصل ۴۴، هرگونه اجرا یا بازطراحی این سیاست محکوم به شکست است. ضروری است همه بازیگران، باور کنند که خصوصی سازی به معنای چرخش قدرت درون ساختار موجود نیست، بلکه واگذاری واقعی مسئولیت های اقتصادی به مردم است.

■ سیاست های اصل ۴۴ همچنان سند معتبری برای رهایی اقتصاد ایران از ناکارآمدی دولتی است، اما احیای آن مستلزم آن است که دولت نه تنها مالکیت، بلکه کنترل، نفوذ و منافع سیاسی خود را نیز واگذار کند.

■ **متن کامل یادداشت را در روزنامه دنیای اقتصاد مطالعه کنید.**

■ باگذشت نزدیک به دودهم از ابلاغ سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، این سیاست هادر اجرا آن چنان در کاهش نقش دولت در اقتصاد موفق نبوده اند.

■ بدنه شرکت های تحت کنترل دولت همچنان بیش از ۶۰۰ هزار میلیارد تومان از بودجه عمومی را به خود اختصاص می دهند. اغلب شرکت های برتر بازار سرمایه نیز، در اختیار نهادهای عمومی یا شبه دولتی هستند.

■ از سوی دیگر، تنها ۲۲ درصد منابع صندوق توسعه ملی به بخش خصوصی اختصاص یافته که حتی اغلب آن نیز به نهادهای تحت مدیریت دولت واگذار شده است.

■ در عمل، ما بانوعی بازتولید اداره دولتی در کالبد بخش خصوصی مواجه بوده ایم که مدیریت دولتی را حفظ کرده اما پاسخ گویی را تضعیف کرده است.

تنظیم‌گری در بن‌بست؛ وقتی خصوصی‌سازی بی‌حکمرانی می‌ماند

امیرحسین قلندری

پژوهشگر اندیشکده حکمرانی شریف

■ نهادهای تنظیم‌گر، به‌عنوان داور، با «هم‌راستاسازی» فعالیت‌های بخش خصوصی با منافع عمومی و سیاست‌های حاکمیتی، از یک طرف از تضییع منافع عمومی جلوگیری می‌کنند و از طرفی دیگر با ایجاد زمین‌بازی منصفانه، ضمن حفظ نظم حکمرانی، زمینه حضور و آزادی عمل بخش خصوصی را در چهارچوب قواعد مشخص فراهم می‌کنند.

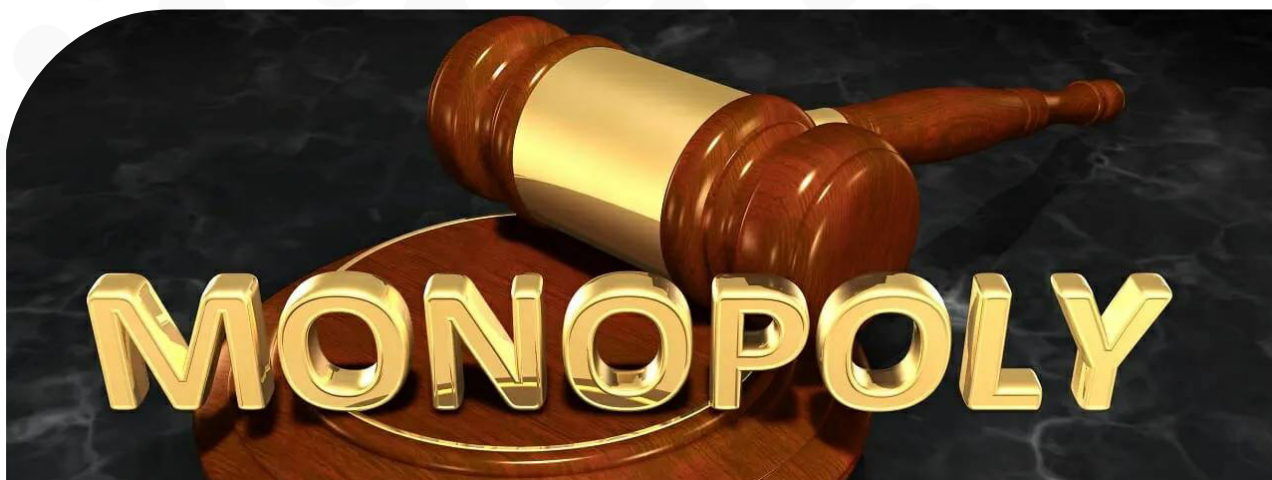
■ این یادداشت در سه لایه، به چالش‌های تنظیم‌گری در ایران و پیشنهادهایی برای اصلاح می‌پردازد. لایه اول «قفل‌شدگی تأسیس و فقدان وجود تنظیم‌گری مطلوب در برخی حوزه‌ها»، لایه دوم «مشکلات ساختاری، کارکردی و نهادی تنظیم‌گران موجود» و لایه سوم «عزلت تنظیم‌گران و عدم نگاه نظام‌مند به تنظیم‌گران و سایر اجزای نظام حکمرانی» است.

■ متن کامل یادداشت را در [روزنامه دنیای اقتصاد](#) بخوانید.

■ آیا انتقال مالکیت بنگاه‌ها از حوزه عمومی به بخش خصوصی به تنهایی می‌تواند ضامن تحقق ارتقای بهره‌وری و بهبود مستمر کارایی اقتصادی باشد؟ این پرسش، هرچند به ظاهر ساده است، اما به یکی از عمیق‌ترین خلأهای سیاست‌گذاری اقتصادی در ایران اشاره دارد.

■ امروزه، آنچه کمتر مورد توجه قرار گرفته است نه خود فرایند واگذاری به مثابه نقطه آغاز، بلکه «**بستر حکمرانی پساخصوصی‌سازی**» است؛ مفهومی که به مجموعه‌ای منسجم از نهادهای قواعد و سازوکارها اشاره دارد که باید شرایط فعالیت بخش خصوصی را در فضایی رقابت‌پذیر، قابل پیش‌بینی و پایدار فراهم سازد.

■ در این یادداشت بر ضلع مغفول اما تعیین‌کننده حکمرانی پساخصوصی‌سازی یعنی «**تنظیم‌گری**» تأکید می‌شود؛ نهادی که در غیاب آن، خصوصی‌سازی تنها به **انتقال انحصار از دولت به بخش خصوصی و شبه‌دولتی** منجر خواهد شد، بی‌آنکه منافع عمومی حفظ شود.

فقدان رقابت؛ خصوصی سازی در حصار انحصار

مهدی میرزایی

مدیر گروه تنظیم‌گری اندیشکده حکمرانی شریف

این یادداشت در سه محور «شورای رقابت در میدان نابرابر؛ چالش نظارت بر نهادهای قدرتمند عموم»، «ناکامی در تأسیس تنظیم‌گری بخشی» و «زمین‌گیری شورای رقابت در اجرای احکام ضد انحصار» به وضعیت شورای رقابت و سایر اجزای نظام حکمرانی و اقتصادی پرداخته و در آخر پیشنهادهایی برای اصلاح ارائه می‌دهد.

تقویت عملکرد شورای رقابت در پرتو افزایش اقتدار نهادی آن رقم خواهد خورد. تعامل سازنده با قوه قضاییه می‌تواند چالش عدم اجرای احکام شورا را کاهش داده و امکان الزام نهادهای عمومی به رعایت مقررات رقابتی را فراهم آورد. همچنین، توسعه همکاری‌های نهادی با دولت از طریق حضور فعال در ساختارهای تصمیم‌گیری (مثل عضویت رئیس شورای رقابت در هیأت دولت و شوراهای اقتصادی)، زمینه ارتقای اثربخشی این نهاد را مهیا خواهد ساخت.

متن کامل یادداشت را در [روزنامه دنیای اقتصاد](#) مطالعه کنید.

سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی با تأکید بر کاهش تصدی‌گری دولت، در صدد رهایی اقتصاد ایران از انحصارات دولتی و خصوصی و سوق دادن آن به سمت بازاری رقابتی است.

در بند «ه» این سیاست، اهمیت ایجاد فضای رقابتی و جلوگیری از ایجاد انحصار از طریق تنظیم و تصویب قوانین و مقررات به عنوان یک هدف مورد تأکید قرار گرفته است. در پرتو همین تأکیدات و به منظور تضمین تحقق هدف مذکور، شورای رقابت در سال ۱۳۸۷ به موجب قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ تأسیس گردید تا در مسیر مقابله با انحصار و حمایت از رقابت ایفای نقش نماید.

در آستانه بیستمین سالگرد ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ و نیز پس از گذشت حدود ۱۷ سال از تأسیس شورای رقابت، فرصت مناسبی فراهم آمده است تا مروری اجمالی و تحلیلی بر عملکرد این نهاد در راستای تحقق اهداف مندرج در سیاست‌های مذکور صورت پذیرد.

از اصل ۴۴ تا انحصار ۱۴۰۴؛ بخش خصوصی قربانی سیاست‌های نیم‌بند

سید محمد رضا دادگستر

پژوهشگر ارشد اندیشکده حکمرانی شریف

■ در این یادداشت به مهم‌ترین موانع برای تحقق این مهم اشاره می‌شود. فقدان ثبات اقتصاد کلان، تعدد و بی‌ثباتی قوانین و مقررات حاکم بر کسب و کارها، عدم تقدم یافتن آزادسازی بر خصوصی‌سازی و قیمت‌گذاری دستوری و مداخلات تنظیم‌بازاری همگی مواردی هستند که بلای جان اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ شده‌اند.

■ امروزه، عقب‌نشینی دولت از مداخلات دستوری یک ضرورت است که باید دنبال شود؛ در عین حال حمایت‌های هدفمند از اقشار ضعیف اهداف دولت برای متعادل کردن هزینه‌های اقتصاد بازاری را محقق خواهد کرد.

■ متن کامل یادداشت را در [روزنامه دنیای اقتصاد](#) بخوانید.

■ کارآفرینان خطرپذیر و فعالان اقتصادی بخش خصوصی یکی از مهم‌ترین ارکان موفقیت کشورهای پیشرو در زمینه توسعه صنعتی هستند و دولت‌ها به این قشر به چشم یک سرمایه ارزشمند و بازیگری کلیدی در سیاست‌گذاری‌های کلان کشور می‌نگرند.

■ قرار بود که در ایران نیز از رهگذر سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و اجرای سیاست خصوصی‌سازی چنین شرایطی حاصل شود و به جای شرکت‌های دولتی به عنوان پیشران‌های اقتصاد کشور شاهد کارآفرینان بخش خصوصی باشیم.

■ با این وجود روند تصمیم‌گیری‌ها به سمتی رفته است که بخش خصوصی از ظرفیت و توانمندی لازم برای اثرگذاری در این زمینه برخوردار نبوده و همواره وزنه‌های سنگین و فولادی بر پای آن بسته شده که جلوی عملکرد روان و چابک آن را گرفته است.

قضاوت و تنظیم‌گری؛ دو بال تامین خیر عمومی

سید محمد رضا دادنگستر

پژوهشگر ارشد اندیشکده حکمرانی شریف

- نهاد تنظیم‌گر، در کنار دانشگاه‌ها، از جمله سرچشمه‌های خلق این دانش‌ها و پاسخگویی به نیازهای روزافزون دستگاه‌های قضایی هستند. هر چند که نحوه بهره‌برداری از این دانش نیازمند تعریف یک نظام ملی تنظیم‌گری مشخص است.
- نهادهای تنظیم‌گر یاری‌رسان قوه قضائیه در کاهش پرونده‌های حقوقی هستند. بسیاری از مسائل مورد مناقشه از آن رو به پرونده‌های نیازمند رسیدگی در دادگاه‌ها تبدیل می‌شوند که مکانیسم‌های حل و فصل جایگزین شناخته شده، سریع و عادلانه‌ای ندارند.
- دستگاه تنظیم‌گر می‌تواند با رسیدگی‌های شبه قضایی خود و حل اختلاف به صورت رضایت‌بخش، از حجم پرونده‌های ورودی قوه قضائیه در بخش‌های تحت تنظیم جلوگیری کند.
- طراحی نظام حقوقی خاص در حوزه‌های تحت تنظیم جهت تعامل با قوه قضائیه و دیوان عدالت‌اداری کارکردی است که نهادهای تنظیم‌گر در دوره بلوغ سازمانی خود باید اجرای آن را در دستور کار قرار دهند. این امر می‌تواند از ورودهای سلیقه‌ای و غیر حرفه‌ای به پرونده‌ها جلوگیری کند و هماهنگی میان تنظیم‌گر و دستگاه قضا را عمق بخشد.
- متن کامل یادداشت را در [خبرگزاری آنا](#) مطالعه کنید.

تاسیس و تقویت نهادهای تنظیم‌گر رقابت در کشورهای مختلف جهان در پرتوی این دیدگاه صورت پذیرفت که تنظیم‌گر نوعی نهاد شبه قضایی است که صلاحیت ورود و رسیدگی به تخلفات در موقعیت‌های ضد رقابتی را دارد. با این حال نهادهای تنظیم‌گر جانشین دادگاه‌ها نشدند. آنها به عنوان مکمل دادگاه‌ها عمل می‌کنند و بخش عمده‌ای از فعالیت‌شان را به انجام تحقیقات بازار و تحقیقات فنی بخش تحت تنظیم اختصاص می‌دهند.

در این وضعیت نهاد تنظیم‌گر به مثابه یک پایگاه انباشت دانش تخصصی عمل می‌کند که می‌تواند در مواقع لزوم به کار دادگاه بیاید. روح این ارکستر هماهنگ اعتماد است.

از دیرباز دانش حقوق محور اساس قضاوت بوده است. با این حال در طول زمان و با طرح پرونده‌های مفصل فنی و اقتصادی، نیاز تجهیز دستگاه قضابه دیگر دانش‌ها نیز حس می‌شود.

اجرای احکام: پاشنه آشیل شورای رقابت

مهدی میرزایی

مدیر گروه تنظیم‌گری اندیشکده حکمرانی شریف

واحد نه تنها احکام شورا را به درستی اجرا نمی‌کند، بلکه حتی از ارائه گزارش درباره روند اجرا خودداری می‌نماید.

این مشکل ناشی از عدم پذیرش جایگاه شورای رقابت توسط قوه قضاییه است، هرچند که دو قاضی دیوان عالی کشور نیز در ترکیب این شورا حضور دارند و در تصمیمات آن نقش کلیدی ایفا می‌کنند.

متن کامل یادداشت را در [روزنامه دنیای اقتصاد](#) بخوانید.

■ باتصویب قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در سال ۱۳۸۷، شورای رقابت به عنوان نهاد تنظیم‌گر در حوزه رقابت و مبارزه با انحصار ایجاد شد.

■ تاپیش از تاسیس شورای رقابت، رسیدگی به رویه‌های ضد رقابتی و تعیین تکلیف دعوای میان اشخاص حقیقی و حقوقی توسط دادگاه‌ها و قوه قضاییه صورت می‌گرفت و پس از تاسیس این شورا، صلاحیت‌های قضایی در یک نهاد اداری موجودیت یافت.

■ خارج بودن شورای رقابت از ساختار قوه قضاییه و ماهیت اداری این شورا سبب شده است تا تعارضات و تداخلاتی میان شورای رقابت و قوه قضاییه پدید آید.

■ مهم‌ترین چالش شورای رقابت، عدم همکاری مؤثر واحد اجرای احکام مدنی دادگستری در اجرای تصمیمات آن است. با وجود الزام قانونی، این

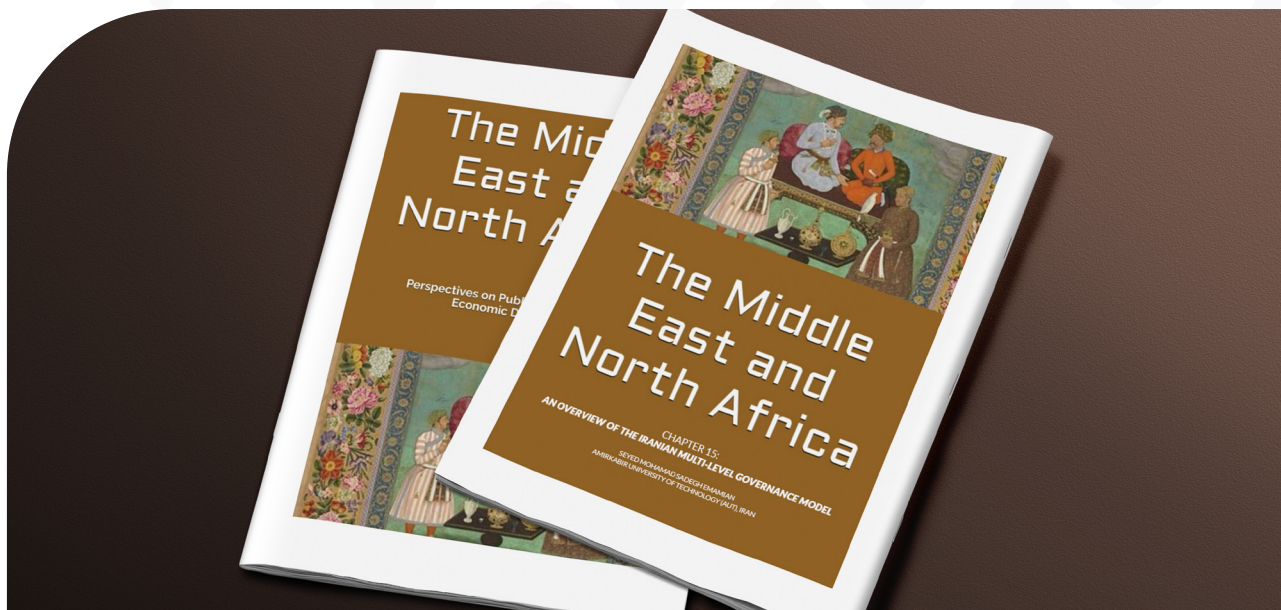

هجدهمین شماره فصلنامه «تنظیم گفتار» منتشر شد!

■ این شماره با عنوان «تنظیم گران و دستگاه قضا؛ تداخل یا تکامل» به واکاوی نحوه تعاملات نهادهای تنظیم‌گرو قوه قضاییه در ایران پرداخته است.

در این شماره می‌خوانید:

- نظام تنظیم‌گری؛ مکملی برای نظام قضایی
- اجرای احکام؛ پاشنه آشیل شورای رقابت
- قضاوت و تنظیم‌گری؛ دوبرال تأمین خیر عمومی
- تنظیم‌گری و دستگاه قضا؛ قضازدایی تخصصی و پاس‌خگویی نهادی
- مصاحبه با غلامعباس ترکی
- گزارش نشست «واکاوی چالش‌های نهادهای تنظیم‌گرو قوه قضاییه»
- و....
- جهت مطالعه این شماره از نشریه به کانال باشگاه تنظیم‌گران ایران مراجعه و یا [اینجا](#) را لمس کنید.

مروری بر مدل حکمرانی چندسطحی ایران

درک نقش شوراهای عالی در دستیابی به انسجام و ثبات سیاست‌ها

همچنین بیان می‌شود که فرایند سیاست‌گذاری در کشور ما چندلایه و نسبتاً پیچیده است و در این میان شوراهای عالی فراقوه‌ای نقش ویژه‌ای را در ایجاد هماهنگی میان دولت، مجلس و قوه قضائیه، از طریق تدوین راهبردهای بلندمدت ایفا می‌کنند.

در این فصل تأکید می‌گردد که این شوراهای بایست با تدوین سیاست‌های کلی، زمینه ثبات سیاست‌گذاری در کشور را ایجاد نموده و چارچوبی برای سیاست‌ها و راهبردهای سیاسی فراهم کنند.

این کتاب توسط انتشارات Journal of Applied Professional Studies Book Series به چاپ رسیده است.

■ متن کامل این فصل را در [سایت اندیشکده](#) مطالعه کنید.

■ فصل ۱۵ از کتاب «خاورمیانه و شمال آفریقا: دیدگاه‌هایی درباره امور عمومی، سیاست و توسعه اقتصادی» با عنوان «مروری بر مدل حکمرانی چندسطحی ایران: درک نقش شوراهای عالی در دستیابی به انسجام و ثبات سیاست‌ها» منتشر شد.

دکتر سید محمد صادق امامیان (عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی امیرکبیر و هم‌بنیانگذار اندیشکده حکمرانی شریف) در این فصل به تحلیلی از مدل حکمرانی چندسطحی در ایران و تبیین نقش و اهمیت شوراهای عالی در نظام حکمرانی و انسجام بخشی به سیاست‌های کشور می‌پردازد.

در این فصل پس از بررسی نهادهای سیاسی و دستگاه‌های اصلی اجرایی کشور، به بستری اجتماعی-سیاسی و ویژگی‌های خاص مدل حکمرانی در ایران اشاره می‌گردد که منجر به تمایز فرایند سیاست‌گذاری عمومی در ایران نسبت به سایر کشورها شده است.

ستاد توسعه فناوری و کاربرد هوش مصنوعی؛ عدول دولت از ساختار شورایی

اگرچه کلیت تصمیم دولت وقت مبنی بر تشکیل شورای ملی راهبری و مرکز ملی هوش مصنوعی در آذرماه ۱۴۰۲ در راستای توجه به توسعه فناوری هوش مصنوعی در کشور اقدامی تحسین برانگیز بود، اما از همان ابتدا انتقاداتی نسبت به ساختار و اعضای این شورا وارد و در ادامه نیز با تأسیس سازمان ملی هوش مصنوعی در تیرماه ۱۴۰۳ و عملکرد چندماهه این سازمان، علامت سؤال زیادی نسبت به کارکرد و عملکرد این سازمان نیز مطرح شد.

در نهایت، با مصوبه هیات دولت مبنی بر تشکیل ستاد توسعه فناوری و کاربرد هوش مصنوعی در ماه قبل و ابلاغ سند این ستاد توسط معاون اول رئیس جمهور در روز ۳۱ اردیبهشت ماه، به نظر می رسد دولت تصمیم گرفته است با تشکیل این ستاد در ذیل معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری که ماهیتاً به عنوان نهادی تسهیلگر و توسعه محور شناخته می شود، کمک مضاعفی به تسریع سیاستگذاری هوش مصنوعی مصنوعی به ویژه از منظر توسعه ای کند.

■ برای دریافت متن کامل یادداشت به سایت خبرگزاری [ایرنا](#) مراجعه کنید.

رضا احمدی فشارکی

مدیر گروه حکمرانی دیجیتال اندیشکده حکمرانی شریف

رضا احمدی فشارکی؛ مدیر گروه حکمرانی دیجیتال اندیشکده حکمرانی شریف از لزوم تسریع در اتخاذ سیاست های مناسب جهت بهره مندی از فرصت های هوش مصنوعی و آمادگی مواجهه با تهدیدات و چالش های احتمالی آن گفت:

فناوری هوش مصنوعی به عنوان یکی از پیشران های اصلی تحولات جهانی، نقشی بی بدیل در شکل دهی آینده اقتصادی، اجتماعی و امنیتی جهان ایفا می کند و کشورهای مختلف از جمله ایران، با درک اهمیت این فناوری در تلاش هستند تا با اتخاذ سیاست های مناسب، از فرصت های آن بهره مند شده و در عین حال، تهدیدات ناشی از آن را مدیریت کنند.

تأکیدات مکرر مقام معظم رهبری مبنی بر توجه مضاعف به توسعه فناوری های نوظهور در کشور به ویژه هوش مصنوعی، نشان از اهمیت سرعت بخشیدن به سیاست گذاری دقیق در این حوزه جهت بهره مندی از فرصت ها و آمادگی برای مواجهه با تهدیدات احتمالی دارد.

از ساختار حکمرانی تا تربیت حکمران: آلمان

حدیثه ربیعی

مدیر گروه پارلمان اندیشکده حکمرانی شریف

■ تعامل این سه مسیر با سازوکارهای انتخاب، ارزیابی، حمایت و منتورینگ، آلمان را به الگویی موفق در تربیت سیاستمدارانی با فهم عمیق سیاسی و تعهد نهادینه بدل کرده است.

■ متن کامل یادداشت را در [پایگاه اطلاع رسانی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی](#) مطالعه کنید.

■ بازسازی آلمان پس از ۱۹۴۹، تنها بازسازی فیزیکی نبود؛ بلکه نیازمند بازآفرینی نظم سیاسی و تربیت نسلی نو از سیاستمداران متعهد به دموکراسی بود.

■ آلمان با طراحی یک سیستم چندلایه برای تربیت سیاستمداران حرفه‌ای، نهادسازی در عرصه آموزش سیاسی را با سه مسیر هم‌افزا پیش برد: مشارکت محلی، فعالیت حزبی و آموزش رسمی.

■ تجربه‌پذیری از شوراهای پروژه‌های شهروندی، فعالیت مستمر در احزاب و نظام‌مند شدن آموزش‌های سیاسی و اجرایی در دانشگاه‌ها و بنیادهای سه‌ستون تربیت حکمران آلمانی‌اند.

تداوم انسداد نهادی؛ چرخه ناکامی تقنین در غیاب ترجمان اجرایی

حدیثه ربیعی

مدیر گروه پارلمان اندیشکده حکمرانی شریف

- مجلس باید نقش پیونددهنده چشم اندازهای کلان و واقعیت‌های تقنینی را بازیگری کند، وگرنه در حکمرانی کشور به حاشیه رانده خواهد شد.
- متن کامل یادداشت را در [خبرگزاری برنا](#) مطالعه کنید.

▪ پنج سال پس از ابلاغ سند سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری، این سند همچنان بدون متولی، ساز و کار اجرایی و شاخص‌های ارزیابی باقی مانده است.

▪ این بی‌عملی ناشی از «سکوت ساختار یافته» است که بر اثر بی‌ارادگی سیاسی، محافظه‌کاری بوروکراتیک و شکاف میان سیاست‌گذاری و اجرا شکل گرفته و باعث بدآموزی نهادی شده است.

▪ راه خروج از این وضعیت، تشکیل ائتلاف عملیاتی میان مجلس، دولت، نهادهای ناظر و نخبگان برای تبدیل سند به برنامه‌های اجرایی و نظارتی است.

▪ نهاد تنظیم‌گر، در کنار دانشگاه‌ها، از جمله سرچشمه‌های خلق این دانش‌ها و پاسخگویی به نیازهای روزافزون دستگاه‌های قضایی هستند. هرچند که نحوه بهره‌برداری از این دانش نیازمند تعریف یک نظام ملی تنظیم‌گری مشخص است.

ابهام پنج ساله در اجرای سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری

■ استمرار پیگیری، تدوین برنامه اقدام مشترک، پژوهش‌های کاربردی برای شناسایی موانع و افزایش شفافیت از طریق گزارش‌دهی، ضرورت تحقق کامل اهداف سند بالادستی است.

■ سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری، فرصتی مهم برای ارتقای حکمرانی و بهبود نظام تقنین است که تحقق آن نیازمند عزم جدی، همکاری گسترده و تبدیل سیاست‌ها به قوانین کارآمد و ملموس است.

■ متن کامل یادداشت را در [پایگاه خبری راز پول](#) مطالعه کنید.

کوثر درزی نژاد

پژوهشگر مرکز مطالعات پالیمان اندیشکده حکمرانی شریف

■ پنج سال پس از ابلاغ سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری از سوی رهبر انقلاب، این سند ۱۷ بندی به عنوان نقشه راه اصلاح نظام تقنین، هنوز درگیر چالش‌های اجرایی و ناهماهنگی نهادی است.

■ ضعف هماهنگی میان قوای سه گانه و نهادهای نظارتی، نبود چارچوب یکپارچه اجرا و تداخل وظایف، مانع تحقق اهداف سند شده است.

■ نقش مجلس به عنوان نهاد اصلی تقنین کلیدی است، اما غالباً رویکرد انفعالی به بررسی «عدم مغایرت» مصوبات با سیاست‌ها بر مبنای اقدام پیش‌دستانه ترجیح داده شده است.

■ تجارب جهانی مانند برنامه کاری کمیسیون اروپا نشان می‌دهد سیاست‌های راهبردی باید با همکاری نزدیک قوا و نهادها و تقسیم کار مشخص، به برنامه‌های عملیاتی تبدیل شوند.

به سوی نظام مالیاتی عادلانه و هوشمند در ایران؛ موانع و راهکارها

محمدامین نیک صفت

پژوهشگر گروه نظام حکمرانی اندیشکده حکمرانی شریف

محمدامین نیک صفت پژوهشگر گروه نظام حکمرانی اندیشکده حکمرانی شریف در یادداشتی نوشت:

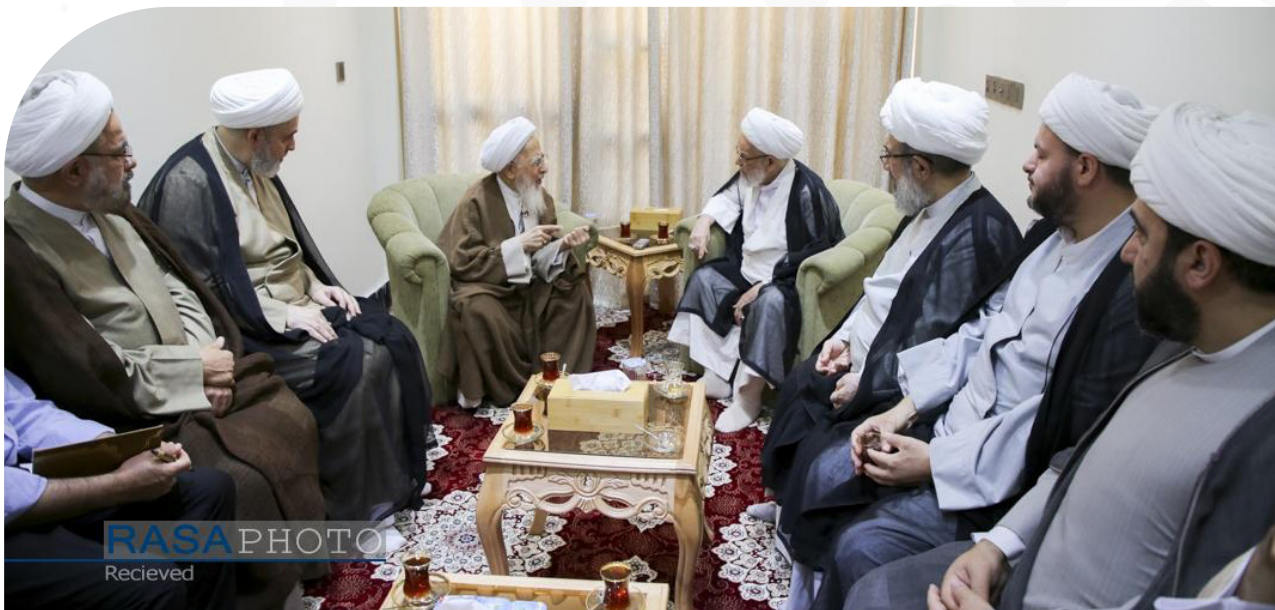
در سال‌های اخیر، تحریم‌های بین‌المللی و کاهش درآمدهای حاصل از نفت، ضرورت بازنگری و اصلاح نظام مالیاتی در جمهوری اسلامی ایران را بیش از پیش آشکار ساخته است. این شرایط، زمینه‌ساز شکل‌گیری نگرش‌های جدید و حرکت به سمت اصلاحات ساختاری در این حوزه شده و لزوم بازنگری در ایجاد منابع درآمدی قابل اتکا برای دولت را ضروری نموده است.

کارآمدی نظام مالیاتی در نسبت مجموع درآمدهای آن با تولید ناخالص داخلی کشور (GDP) سنجیده می‌شود. مراجعه به داده‌های رسمی در ایران نشان می‌دهد که این نسبت در حال حاضر عدد ۵٫۵ را نشان می‌دهد و در بهترین شرایط خود در سال ۱۳۸۸ نسبت ۸ درصد را ثبت نموده است.

علی‌رغم پژوهش‌های بسیار زیادی که در زمینه مالیات‌بردرآمد افراد (PIT) توسط مرکز پژوهش‌های مجلس و نهادهای مختلف پژوهشی انجام شده و همچنین عادلانه بودن این پایه درآمدی به دلیل جنبه تصاعدی آن و تناسب با پلکان درآمدی افراد در طبقات و دهک‌های مختلف، قانون‌گذاران و مجریان قانون اراده جدی برای تقنین و اجرای این پایه مالیاتی ندارند.

برای دستیابی به یک نظام مالیاتی پیشرفته و عادلانه، تغییر نگرش نسبت به نظام مالیاتی چه در عرصه تقنین و چه در اجرا امری ضروری است. این تغییر نگرش می‌تواند به دولت کمک کند تا نظم مالی خود را در شرایط حساس تحریمی احیا کند. از این رو، مجلس شورای اسلامی باید در فرایند تقنینی خود تجدید نظر کرده و نسبت به تسریع قانون‌گذاری در زمینه اضافه کردن پایه‌های جدید مالیاتی، بارعایت جنبه‌های تخصصی و کارشناسانه، اقدام نماید.

■ متن کامل این یادداشت را در سایت خبری **بازارنیوز** بخوانید.

سفر آیت الله جوادی آملی به عراق و اهمیت فعال سازی دیپلماسی نخبگانی

- ارتقای کنش‌گری بین‌المللی مدیریت حوزه‌های علمیه می‌تواند ضمن تقویت نفوذ دیپلماسی عمومی ایران مبتنی بر آموزه‌های شیعه، ارتباطات آن را با دیگر حوزه‌های جهان تشیع گسترش دهد.
- متن کامل یادداشت رادر [خبرگزاری مهر](#) مطالعه کنید...

محمد امین حضرتی

پژوهشگر ارشد اندیشکده حکمرانی شریف

- انحصار امر دیپلماسی در نهادهای رسمی و اتخاذ رویکرد سنتی به دیپلماسی عمومی، موجب غفلت از ظرفیت‌های دانشگاهی و حوزوی در پیشبرد دیپلماسی عمومی جمهوری اسلامی ایران شده است.
- تحکیم پیوند حوزه قم و نجف می‌تواند ضمن تقریب دیدگاه‌های آن‌ها به رغم نگاه‌های متفاوت فقهی، به پویایی حوزه‌های شیعه و پرداختن به مسائل اولویت دار جامعه کمک نماید.

کارزار واقعی بر سر تصویرسازی آینده است

درباره صحبت‌های اخیر ترامپ در عربستان

مصطفی زمانیان

عضویت علمی دانشگاه تهران

▪ درس‌آموخته این مواضع مهم ترامپ، اهمیت تصویرسازی به عنوان راهبردی موثر در جهان سیاسی امروز است. ترامپ در یک میدان جنگ پیچیده و چند بُعدی با ایران و آنچه وی نیروهای نیابتی ایران در منطقه می‌خواند، «تصویر آینده» را دستاویز خود قرار داده است.

▪ حال این پرسش بجاست که در این جنگ ترکیبی نوین بر سر تصویر آینده، ماکجای میدان نبرد قرار گرفته ایم؟ آیا موضع مناسبی در این میدان جنگ اتخاذ نموده ایم؟ اصلاً آیا به این میدان جنگ تصویرسازی و روایت از آینده کشورمان، منطقه و جبهه مقاومت باور یافته ایم؟ آیا اساساً بدنه حکمرانی و نخبگانی ما به این میدان وارد شده و نسبتی با این موضوع حیاتی برقرار نموده است؟

▪ متن کامل یادداشت رادر [خبرگزاری فارس](#) مطالعه کنید.

▪ با تحلیلی محتوایی از سخنرانی حدود یک ساعته ترامپ در ریاض و کنش‌های رفتاری و گفتاری او، به جرئت می‌توان مفهوم محوری کنش سیاسی ترامپ در خصوص عربستان، منطقه و ایران رادر یک عبارت خلاصه کرد: تصویرسازی از آینده!

▪ ترامپ در این فرصت خاص رسانه‌ای و سیاسی کوشیده است تا یک «تصویر مثبت» و جذاب از هم‌پیمان منطقه‌ای خود ارائه دهد و مکمل این تصویرپردازی مثبت ترامپ از عربستان سعودی، تلاش وی برای ارائه تصویری منفی و مخرب از ایران بود.

▪ ترامپ سعی می‌کند تا با معرفی امکان‌هایی برای تحول در آینده ایران، تحقق آینده‌ای روشن برای ایران را منوط به رسیدن به توافق بداند. به عبارتی ترامپ تلاش می‌کند که تصویر خود از آینده ایران را منحصر در مسیر پیشنهادی خود کند و در پایان تهدید به وقوع شرایطی بدتر از گذشته را پیش‌بینی می‌کند.

معمای "صلح ترامپ" با روسیه

چرا به گفته تحلیلگران روس، این آرامش پایدار نیست؟

محمد حسین معصوم زاده

پژوهشگر ارشد گروه بین‌الملل اندیشکده حکمرانی شریف

تحریم‌هایی مانند «کاتسا» که حتی فراتر از دوران ریاست‌جمهوری‌ها و اراده افراد، پابرجاست.

■ آیا شاهد یک بهبود واقعی در روابط دو قدرت هستیم یا تنها یک آتش بس موقت و تاکتیکی؟

■ متن کامل یادداشت رادار [باشگاه خبرنگاران جوان](#) مطالعه کنید.

■ گزارش جدیدی از نگاه کارشناسان روسی، پرده از دلایل شکنندگی بهبود ظاهری در روابط مسکو و واشنگتن برمی‌دارد. آن‌ها معتقدند این گرما، بیش از آنکه نشانه‌ای از تغییرات استراتژیک عمیق باشد، به جاه‌طلبی‌های شخصی دونالد ترامپ برای ایفای نقش صلح‌ساز در بحران اوکراین گره خورده است. این امر، هرگونه پیشرفت را ذاتاً ناپایدار و وابسته به محاسبات فردی می‌کند.

■ اما داستان به همین جا ختم نمی‌شود! موانع ساختاری بسیار بزرگ‌تری نیز در این مسیر وجود دارد: از واگرایی‌های بنیادین در نگاه به نظم جهانی، کنترل تسلیحات، و مسائل پیچیده منطقه‌ای گرفته تا نقش سرسخت و تقریباً تغییرناپذیر کنگره آمریکا و میراث قانونی

هند و پاکستان، در زمین بازی چین و آمریکا

امین نورافکن

پژوهشگر گروه بین الملل اندیشکده حکمرانی شریف

■ در مقابل، آمریکا با میانجیگری موفق در آتش بس و تحکیم روابط نظامی با هند، توانست نفوذ خود را در منطقه گسترش دهد. فروش تجهیزات نظامی حیاتی و فشارهای دیپلماتیک آمریکا، نقش این کشور را در بازتعریف اتحادهای منطقه‌ای و بهره‌برداری از بحران برای مذاکرات مهم خاورمیانه برجسته ساخت.

■ در نهایت، این جنگ منطقه‌ای کوتاه، صحنه‌ای برای رقابت پیچیده و استراتژیک دو قدرت بزرگ جهانی بود که موفق شدند از دل یک بحران، موقعیت ژئوپلیتیک خود را در جنوب آسیا تثبیت کنند.

■ متن کامل یادداشت را در [روزنامه فرهیختگان](#) مطالعه کنید.

■ با فروکش کردن نبرد چهار روزه و خونین میان هند و پاکستان، تمرکز جهانی بار دیگر بر توازن قدرت در جنوب آسیا معطوف شد. این جنگ کوتاه اما شدید، علاوه بر خسارات انسانی و زیرساختی، فرصتی بی نظیر برای دوا بر قدرت چین و آمریکا فراهم کرد تا بدون درگیری مستقیم، منافع راهبردی خود را تقویت کنند.

■ چین با حمایت دیپلماتیک و اقتصادی از پاکستان، این کشور را به عنوان متحد کلیدی خود در منطقه تثبیت کرد و از فرصت جنگ برای محک زدن تجهیزات نظامی پیشرفته و نشان دادن قدرت تسلیحاتی خود بهره برد. این امر موجب شد تا چین جایگاه خود را در جنوب آسیا به عنوان بازیگری تأثیرگذار ارتقا دهد.

ملموس سازی تهدید و دور کردن «شبح جنگ»

شایان افراسیابی

پژوهشگر ارشد اندیشکده حکمرانی شریف

■ در شرایطی که تهران فعلاً تصمیمی برای اجرای یک عملیات نظامی ندارد، رونمایی سناریوهای واقعی ایران برای پاسخ به حمله‌ی احتمالی آمریکا و نایب منطقه‌ای‌اش، در قالب یک نمایش رسانه‌ای سنجیده، می‌تواند گستره‌ی پی‌آمدهای چنین شرارتی را به خوبی برای آمریکایی‌ها، و به ویژه شخص ترامپ روشن کند و ان شاء الله «شبح جنگ» را یک بار دیگر از سر کشور دور سازد.

■ متن کامل این یادداشت را در [خبرگزاری دانشجو](#) بخوانید

■ از سال‌های اوّل انقلاب و ماجرای لانه‌ی جاسوسی که بگذریم، موج جدید فشارها و تهدیدها به بهانه‌ی مقابله با برنامه‌ی هسته‌ای ایران، از اوایل قرن بیست و یکم و دوره‌ی ریاست جمهوری جرج بوش پسر شروع شد و هنوز هم که هنوز است ادامه دارد.

■ با آغاز دوره‌ی دوم ریاست جمهوری دونالد ترامپ، و تحت فشار حامیان مالی کارزار انتخاباتی او که برخی از برجسته‌ترین آنها صهیونیست هستند آمریکا به سرعت وارد فاز تهاجمی شد و بعد از اعلام احیای سیاست ناکام «فشار حداکثری» بر ضد ایران، جنگ روانی-رسانه‌ای گسترده‌ای را حول تهدید حمله به تأسیسات هسته‌ای ایران، یاب به عبارت دیگر، همان «گزینه‌ی نظامی» به راه انداخت.

www.gptt.ir

تهران، خیابان آزادی، بعد از مسجد دانشگاه شریف، کوچه صادقی، پلاک ۲